



## Ludność na rynku pracy w województwie podkarpackim w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021

Population in the labour market in Podkarpackie Voivodship in the light  
of the National Census of Population and Housing 2021 results



## **Ludność na rynku pracy w województwie podkarpackim w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021**

Population in the labour market in Podkarpackie Voivodship in the light  
of the National Census of Population and Housing 2021 results

Urząd Statystyczny w Rzeszowie Statistical Office in Rzeszów

Rzeszów 2024

**Zespół Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Rzeszowie**  
**Editorial Board of Statistical Office in Rzeszów**

Przewodniczący

President

Marek Cierpiat-Wolan

Członkowie

Members

Elżbieta Bożek, Małgorzata Dronka, Teresa Fudala, Edyta Giełbaga, Katarzyna Kapica, Teresa Krzemińska, Ewa Malinowska, Teresa Matuła, Józef Oleński, Urszula Polak, Beata Salach, Maria Sieczkowska, Dariusz Twaróg, Łukasz Zadorożny

**Opracowanie merytoryczne**

**Content-related works**

Urząd Statystyczny w Rzeszowie – Podkarpacki Ośrodek Badań Regionalnych

Statistical Office in Rzeszów – Podkarpackie Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Bernadety Ziomek-Niedzielskiej

Autorzy opracowania

Editorial authors

Andrzej Korab, Urszula Polak

Tłumaczenie (przedmowa i synteza)

Translation (preface and executive summary)

Mirosław Koszela

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Wojciech Ingot, Rajmund Litkowiec

ISBN 978-83-7406-264-0

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

[rzeszow.stat.gov.pl](http://rzeszow.stat.gov.pl)

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

## Przedmowa

Urząd Statystyczny w Rzeszowie przekazuje Państwu publikację poświęconą charakterystyce aktywności ekonomicznej ludności województwa podkarpackiego. Opracowanie oparte jest na wynikach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, przeprowadzonego w dniach od 1 kwietnia do 30 września 2021 r., według stanu na 31 marca 2021 r. Szeroki zakres informacji pozyskanych podczas spisu pozwolił na dokonanie analiz i określenie bilansu zmian, jakie zaszły na rynku pracy w latach 2011–2021.

Opracowanie zawiera szczegółową analizę aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według kategorii: pracujący, bezrobotni i bierni zawodowo. Uwzględnia również zróżnicowanie tych zbiorowości pod względem cech społeczno-demograficznych. Część analityczna publikacji została podzielona na działy tematyczne, w których zaprezentowano najistotniejsze informacje wzbogacone prezentacją graficzną w postaci wykresów i map obrazujących wybrane zjawiska w przekrojach terytorialnych. W opracowaniu zamieszczono również uwagi metodologiczne i dostępne źródła danych.

Składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom i instytucjom, które uczestniczyły w przygotowaniu i przeprowadzeniu Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 na terenie województwa podkarpackiego. Jednocześnie wyrażam nadzieję, że prezentowane wyniki spisu będą przydatne dla szerokiego grona odbiorców danych statystycznych: władz rządowych i samorządowych, środowisk naukowych i analityków.

Dyrektor  
Urzędu Statystycznego w Rzeszowie



Marek Cierpiął-Wolan

## Preface

The Statistical Office in Rzeszów provides you with a publication dedicated to the characteristics of economic activity of the population of Podkarpackie Voivodship. The study is based on the results of the 2021 National Population and Housing Census, conducted from 1 April to 30 September 2021, as of 31 March 2021. The wide range of information obtained during the census made it possible to analyze and determine the balance of changes that occurred in the labour market between 2011 and 2021.

The study provides a detailed analysis of the economic activity of the population aged 15 and over by categories: employed, unemployed and economically inactive persons. It also takes into account the differentiation of these groups in terms of socio-demographic characteristics. The analytical part of the publication is divided into thematic sections, which present the most relevant information enriched by graphical presentation in the form of charts and maps depicting selected phenomena in territorial sections. The study also includes methodological notes and available data sources.

I would like to express my sincere thanks to all persons and institutions that participated in the preparation and conduct of the 2021 National Population and Housing Census in Podkarpackie Voivodship. At the same time, I hope that the presented results of the census will be useful for a wide range of recipients of statistical data: governmental and local authorities, scientific communities and analysts.

Director  
of the Statistical Office in Rzeszów



Marek Cierpiął-Wolan

# Spis treści

## Contents

Przedmowa . . . . .	3
Preface . . . . .	4
Spis tablic . . . . .	7
List of tables . . . . .	7
Spis wykresów . . . . .	8
List of charts . . . . .	8
Spis map . . . . .	10
List of maps . . . . .	10
Objaśnienia znaków umownych . . . . .	11
Symbols . . . . .	11
Ważniejsze skróty . . . . .	11
Main abbreviations . . . . .	11
Synteza . . . . .	12
Executive summary . . . . .	14
Rozdział 1. Aktywność ekonomiczna ludności . . . . .	16
Chapter 1. Economic activity of the population . . . . .	16
1.1. Charakterystyka aktywności ekonomicznej ludności . . . . .	16
1.1. Economic activity of the population . . . . .	16
1.2. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku . . . . .	21
1.2. Economic activity of the population by place of residence, sex and age groups . . . . .	21
1.3. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia . . . . .	25
1.3. Economic activity of the population by place of residence, sex and level of education . . . . .	25
1.4. Aktywność ekonomiczna ludności według grup wieku i poziomu wykształcenia . . . . .	27
1.4. Economic activity of the population by age groups and level of education . . . . .	27
Rozdział 2. Pracujący . . . . .	28
Chapter 2. Employed persons . . . . .	28
2.1. Pracujący według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku . . . . .	28
2.1. Employed persons by place of residence, sex and age groups . . . . .	28
2.2. Pracujący według grup wieku i poziomu wykształcenia . . . . .	30
2.2. Employed persons by age groups and level of education . . . . .	30
2.3. Pracujący według statusu zatrudnienia . . . . .	31
2.3. Employed persons by employment status . . . . .	31
Rozdział 3. Bezrobotni . . . . .	35
Chapter 3. Unemployed persons . . . . .	35
3.1. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku . . . . .	35
3.1. Unemployed persons by place of residence, sex and age groups . . . . .	35
3.2. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i ekonomicznych grup wieku . . . . .	36
3.2. Unemployed persons by place of residence, sex and economic age groups . . . . .	36

3.3. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku . . . . .	38
3.3. Unemployment rate by place of residence, sex and age groups . . . . .	38
3.4. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia. . . . .	39
3.4. Structure of unemployed persons by place of residence, sex and level of education. . . . .	39
3.5. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia i okresu poszukiwania pracy . . . . .	41
3.5. Unemployed persons by place of residence, sex, level of education and the time of job seeking. . . . .	41
Rozdział 4. Bierni zawodowo . . . . .	43
Chapter 4. Economically inactive persons . . . . .	43
4.1. Bierni zawodowo według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku . . . . .	43
4.1. Economically inactive persons by place of residence, sex and age groups . . . . .	43
4.2. Bierni zawodowo według poziomu wykształcenia . . . . .	46
4.2. Economically inactive persons by education level. . . . .	46
4.3. Bierni zawodowo według przyczyn bierności zawodowej. . . . .	47
4.3. Economically inactive persons by reasons for inactivity . . . . .	47
Uwagi metodologiczne. . . . .	53
Methodological notes. . . . .	58
Źródła danych. . . . .	62
Data sources. . . . .	62

## Spis tablic

### List of tables

Tablica 1. Ludność aktywna ekonomicznie .....	17
Table 1. Economic activity of the population .....	17
Tablica 2. Współczynnik aktywności zawodowej według płci i miejsca zamieszkania .....	21
Table 2. Activity rate by sex and place of residence .....	21
Tablica 3. Współczynnik aktywności zawodowej według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r. ....	27
Table 3. Activity rate by age groups and level of education in 2021 .....	27
Tablica 4. Wskaźnik zatrudnienia według grup wieku, miejsca zamieszkania i płci .....	30
Table 4. Employment rate by age groups , place of residence and sex .....	30
Tablica 5. Pracujący według statusu zatrudnienia, płci i miejsca zamieszkania .....	32
Table 5. Employed persons by employment status, sex and place of residence .....	32
Tablica 6. Bezrobotni według płci i miejsca zamieszkania .....	35
Table 6. Unemployed persons by sex and place of residence .....	35
Tablica 7. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku .....	38
Table 7. Unemployment rate by place of residence, sex and age groups .....	38
Tablica 8. Bezrobotni według okresu poszukiwania pracy oraz płci i miejsca zamieszkania .....	41
Table 8. Unemployed persons by the time of job seeking, by sex and place of residence .....	41
Tablica 9. Bezrobotni według okresu poszukiwania pracy oraz poziomu wykształcenia .....	42
Table 9. Unemployed persons by the time of job seeking by place of residence .....	42



## Spis wykresów

### List of charts

Wykres 1.	Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według płci w 2021 r.....	18
Chart 1.	Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by sex in 2021....	18
Wykres 2.	Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania w 2021 r.....	19
Chart 2.	Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by place of residence in 2021 .....	19
Wykres 3.	Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci w 2021 r.....	22
Chart 3.	Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by place of residence and sex in 2021 .....	22
Wykres 4.	Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według płci i grup wieku w 2021 r.....	23
Chart 4.	Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by sex and age groups in 2021 .....	23
Wykres 5.	Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i grup wieku w 2021 r.....	24
Chart 5.	Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by place of residence and age groups in 2021 .....	24
Wykres 6.	Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci w 2021 r.....	25
Chart 6.	Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by level of education and sex in 2021 .....	25
Wykres 7.	Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i miejsca zamieszkania w 2021 r.....	26
Chart 7.	Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by level of education and place of residence in 2021 .....	26
Wykres 8.	Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku .....	28
Chart 8.	Structure of employed persons aged 15 years and over by place of residence, sex and age groups .....	28
Wykres 9.	Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r.....	30
Chart 9.	Structure of employed persons aged 15 years and over by age groups and level of education in 2021 .....	30
Wykres 10.	Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.....	31
Chart 10.	Structure of employed persons aged 15 years and over by place of residence, sex and level of education in 2021 .....	31
Wykres 11.	Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku .....	36
Chart 11.	Structure of unemployed persons by place of residence, sex and age groups.....	36
Wykres 12.	Struktura bezrobotnych według płci i ekonomicznych grup wieku w 2021 r.....	37
Chart 12.	Structure of unemployed persons by sex and economic age groups in 2021 .....	37

Wykres 13. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania i ekonomicznych grup wieku w 2021 r.....	37
Chart 13. Structure of unemployed persons by place of residence and economic age groups in 2021 .....	37
Wykres 14. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.....	40
Chart 14. Structure of unemployed persons by level of education, sex and place of residence in 2021 .....	40
Wykres 15. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku.....	45
Chart 15. Structure of economically inactive persons aged 15 years and over by place of residence, sex and age groups .....	45
Wykres 16. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia w 2021 r. ....	46
Chart 16. Structure of economically inactive persons aged 15 years and over by place of residence, sex and level of education in 2021 .....	46
Wykres 17. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i przyczyn bierności w 2021 r. ....	47
Chart 17. Structure of economically inactive persons aged 15 years and over by place of residence and reasons for inactivity in 2021 .....	47

## Spis map

### List of maps

Mapa 1.	Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w 2021 r. ....	20
Map 1.	Economic activity of the population aged 15 and over in 2021 .....	20
Mapa 2.	Pracujący w wieku 15 lat i więcej w 2021 r. ....	29
Map 2.	Employed persons aged 15 years and over in 2021 .....	29
Mapa 3.	Pracujący według statusu zatrudnienia w 2021 r. ....	33
Map 3.	Employed persons by employment status in 2021 .....	33
Mapa 4.	Wskaźnik zatrudnienia według miejsca zamieszkania w 2021 r. ....	34
Map 4.	Employment rate by place of residence in 2021 .....	34
Mapa 5.	Stopa bezrobocia w 2021 r. ....	39
Map 5.	Unemployment rate in 2021 .....	39
Mapa 6.	Odsetek biernych zawodowo według płci w 2021 r. ....	44
Map 6.	Percentage of economically inactive persons by sex in 2021 .....	44
Mapa 7.	Bierni zawodowo z powodu emerytury, renty, dochodów kapitałowych (akcji, obligacji lub z własności) w 2021 r. ....	48
Map 7.	Economically inactive persons due to pension/capital income (stocks, bonds or from property) in 2021 .....	48
Mapa 8.	Bierni zawodowo z powodu własnego stanu zdrowia niepozwalającego na podjęcie pracy w 2021 r. ....	49
Map 8.	Economically inactive persons due to their own health condition not allowing them to work in 2021 .....	49
Mapa 9.	Bierni zawodowo z powodu kontynuowania nauki jako uczeń lub student w 2021 r. ....	50
Map 9.	Economically inactive persons due to continuing education as a pupil or student in 2021 .....	50
Mapa 10.	Bierni zawodowo z powodu wyczerpania wszelkich możliwości znalezienia pracy w 2021 r. ....	51
Map 10.	Economically inactive persons due to exhaustion of all possibilities of finding a job in 2021 .....	51
Mapa 11.	Bierni zawodowo z powodu opieki nad dzieckiem lub osobą dorosłą w 2021 r. ....	52
Map 11.	Economically inactive persons due to child or adult care in 2021 .....	52

## Objaśnienia znaków umownych

### Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza zupełny brak informacji lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, or providing data impossible or purposeless
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

## Ważniejsze skróty

### Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Complete name
NSP	Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań National Population and Housing Census
tys.	tysiąc thousand
p.proc. pp	punkt procentowy percentage point
r.	rok year
tj. i.e.	to jest that is
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
m.in. i.a.	między innymi among others
tzn. i.e.	to znaczy that is
Uwaga	Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.
Note	Relative numbers (indicators, percentages) were calculated on the basis of absolute data expressed with more accuracy than it was given in the tables. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”. Those numbers are correct with regard to their factual content.

## Synteza

### Aktywność ekonomiczna ludności

Na podstawie wyników NSP 2021 populacja osób aktywnych zawodowo w województwie podkarpackim w wieku 15 lat i więcej wyniosła 939,1 tys. osób i zwiększyła się o 27,6 tys. osób (tj. o 3,0%) w porównaniu z danymi z poprzedniego spisu przeprowadzonego w 2011 r.

W 2021 r. współczynnik aktywności zawodowej opisujący procentowy udział osób w wieku 15 lat i więcej, które są aktywne zawodowo (sklasyfikowane jako pracujące albo bezrobotne) do ogółu ludności z ustalonym statusem aktywności ekonomicznej wyniósł 57,0% i był wyższy o 1,6 p.proc. w odniesieniu do wartości z poprzedniego spisu NSP 2011.

### Pracujący

Na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 liczba pracujących w wieku 15 lat i więcej w województwie podkarpackim wyniosła 882,4 tys. osób. Mężczyźni stanowili 54,8%, natomiast kobiety 45,2% populacji pracujących na Podkarpaciu. W odniesieniu do wyników spisu z 2011 r. liczba pracujących w województwie wzrosła o 99,9 tys. osób (tj. o 12,8%).

Pod względem wykształcenia, zarówno w miastach jak i na wsi, wśród osób z wykształceniem wyższym przeważały kobiety, natomiast w przypadku wykształcenia zawodowego/branżowego przeważali mężczyźni.

Spośród pracujących w wieku 15 lat i więcej na Podkarpaciu w 2021 r. najliczniejszą grupę stanowili pracownicy najemni (79,2%), a ich liczba w porównaniu z danymi z poprzedniego spisu przeprowadzonego w 2011 r. wzrosła o 6,5 p.proc.

### Bezrobotni

Według wyników NSP 2021 liczba bezrobotnych w województwie podkarpackim wyniosła 56,8 tys. osób i w porównaniu z danymi NSP 2011 zmniejszyła się o 72,3 tys. osób (tj. o 56,0%). Mężczyźni stanowili 54,7%, natomiast kobiety 45,3% populacji bezrobotnych w województwie.

Wśród bezrobotnych przeważały osoby z grup wieku 25–34 oraz 35–44 lata, które łącznie stanowiły ponad połowę zbiorowości bezrobotnych. W porównaniu z wynikami NSP 2011 liczba bezrobotnych zmniejszyła się we wszystkich grupach wieku.

Stopa bezrobocia w województwie podkarpackim wyniosła 6,0% i była niższa o 8,2 p.proc. w odniesieniu do 2011 r. (wśród mężczyzn niższa o 7,3 p.proc., a wśród kobiet o 9,3 p.proc.).

Wśród osób bezrobotnych na Podkarpaciu przeważały osoby z wykształceniem średnim lub policealnym, a bezrobotni mężczyźni byli słabiej wykształceni niż bezrobotne kobiety.

### Bierni zawodowo

W 2021 r. na podstawie wyników spisu powszechnego zbiorowość osób biernych zawodowo w województwie podkarpackim w wieku 15 lat i więcej wyniosła 707,3 tys. osób i zmniejszyła się o 27,0 tys. osób (tj. o 3,7%) w porównaniu z danymi z poprzedniego spisu przeprowadzonego w 2011 r.

Zdecydowanie najliczniejszą grupę biernych zawodowo tworzyły osoby w wieku 65 lat i więcej (48,4%), a następnie w grupie wieku 15–24 lata (20,1%). Stosunkowo istotny był również udział osób w grupie wieku 55–64 lata, który stanowił 16,1%.

W województwie podkarpackim korzystanie ze świadczeń emerytalnych, rentowych, dochodów kapitałowych (akcje, obligacje lub z własności) było najczęściej podawaną przyczyną bierności zawodowej dla co drugiej osoby spośród biernych zawodowo. Następnie co czwarta osoba była bierna zawodowo z powodu własnego stanu zdrowia niepozwalającego na podjęcie pracy. Kolejną pod względem liczebności grupą biernych zawodowo były osoby, które kontynuowały naukę jako uczeń lub student (co piąta osoba była bierna zawodowo). Najrzadziej podawaną przyczyną bierności było wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy oraz opieka nad dzieckiem lub osobą dorosłą.

## Executive summary

### Economic activity of the population

Based on the results of the NSP 2021, the economically active population in Podkarpackie Voivodship aged 15 and over amounted to 939.1 thousand persons and increased by 27.6 thousand persons (i.e. by 3.0%) compared to the data from the previous census conducted in 2011.

In 2021, the activity rate, which describes the percentage of persons aged 15 and over who are economically active (classified as either employed or unemployed) to the total population with established economic activity status, was 57.0%, up 1.6 pp compared to the value in the previous NSP 2011.

### Employed persons

Based on the results of the 2021 National Population and Housing Census, the number of employed persons aged 15 and over in Podkarpackie Voivodship was 882.4 thousand persons. Men accounted for 54.8%, while women accounted for 45.2% of the working population. With respect to the results of the NSP 2011, the number of employed persons in the voivodship increased by 99.9 thousand (i.e. 12.8%).

In terms of education, in both urban and rural areas, women outnumbered men among those with tertiary education, while in the case of vocational/sectoral education men prevailed.

Among the employed persons aged 15 and over in Podkarpacie in 2021, hired workers were the most numerous group (79.2%), and their number increased by 6.5 pp compared to the data from the previous census conducted in 2011.

### Unemployed persons

According to the results of the NSP 2021, the number of unemployed persons in Podkarpackie Voivodship was 56.8 thousand, and compared to the NSP 2011 data, the number decreased by 72.3 thousand persons (i.e. by 56.0%). Men accounted for 54.7% and women for 45.3% of the voivodship's unemployed population.

Among the unemployed persons, those in the 25–34 and 35–44 age groups predominated, and together they accounted for more than half of the unemployed population. Compared to the NSP 2011 results, the number of the unemployed persons decreased in all age groups.

The unemployment rate in Podkarpackie Voivodship was 6.0%, 8.2 pp lower than in 2011 (7.3 pp lower among men and 9.3 pp lower among women).

Among the unemployed persons in Podkarpackie, persons with secondary or post-secondary education predominated, and unemployed men were less educated than unemployed women.

### Economically inactive persons

In 2021, based on the results of the census, the group of economically inactive persons in Podkarpackie Voivodship aged 15 and over amounted to 707.3 thousand persons and decreased by 27.0 thousand persons (i.e. by 3.7%) compared to the data from the previous census conducted in 2011.

---

By far the largest group of the economically inactive persons was made up of persons aged 65 and over (48.4%), followed by those in the 15–24 age group (20.1%). The share of those in the 55–64 age group was also relatively significant, accounting for 16.1%.

In Podkarpackie Voivodship, the use of pension/capital income (stocks, bonds or from property) was the most frequently mentioned reason for inactivity for every second person among the economically inactive persons. This was followed by one in four persons who were economically inactive due to their own health condition not allowing them to work. The next largest group of the economically inactive persons were those who continued their education as a pupil or student (one in five were economically inactive). The least frequently cited reason for inactivity was exhaustion of all possibilities of finding a job and child or adult care.



# Rozdział 1. Aktywność ekonomiczna ludności

## Chapter 1. Economic activity of the population

Analiza aktywności ekonomicznej ludności, w jakiej znajdują się mieszkańcy województwa podkarpackiego na rynku pracy obejmuje charakterystykę trzech grup ludności w wieku 15 lat i więcej. Do grupy tej należą osoby pracujące, bezrobotne oraz biernie zawodowo. Wyniki spisu z 2021 r. umożliwiają ocenę zarówno zależności pomiędzy tymi populacjami, jak i sytuacji tych osób na rynku pracy w porównaniu z danymi z 2011 r.

Aktywni zawodowo, a zatem zarówno osoby pracujące, jak i bezrobotne, to grupa osób reprezentująca realne zasoby pracy, ponieważ do tej zbiorowości zaliczane są osoby, które w okresie referencyjnym (tj. okres od 25 do 31 marca 2021 r.) pracowały lub aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe do jej podjęcia. Pracujący pełnią bardzo ważną rolę na rynku pracy zarówno społeczną, jak również ekonomiczną oraz zapewniają podstawy do rozwoju gospodarczego. Natomiast bezrobocie jest jednym z najpoważniejszych problemów rynku pracy zarówno w naszym województwie, jak również w skali kraju.

Zbiorowość biernych zawodowo to przeważnie osoby niepracujące i nieposzukujące pracy, które pozostają poza zasobami pracy. W grupie tej znajdują się przede wszystkim osoby starsze, które już zakończyły okres aktywizacji zawodowej, np. przechodząc na emeryturę i nie kontynuując pracy zarobkowej w żadnej formie oraz osoby młodsze, które jeszcze nie weszły na rynek pracy z powodu kontynuowania nauki, a także te, które opuściły rynek pracy, m.in. z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem.

### 1.1. Charakterystyka aktywności ekonomicznej ludności

#### 1.1. Economic activity of the population

W okresie od 1 kwietnia do 30 września 2021 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został przeprowadzony Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań (NSP 2021) według stanu na 31 marca 2021 r., zgodnie z którym dla województwa podkarpackiego spisano 1761,0 tys. osób w wieku 15 lat i więcej<sup>1</sup>, co stanowiło 5,5% ogółu spisanych osób w kraju. Wyniki spisu analizowane w tej publikacji prezentują status ekonomiczny ludności województwa podkarpackiego w wieku 15 lat i więcej na rynku pracy, czyli wykonywanie pracy, bezrobocie oraz bierność zawodową, ale także charakterystykę osób, które podlegały badaniu, lecz dla których nie udało się ustalić, jaki mają status na rynku pracy<sup>2</sup>, co wynikało w większości przypadków z faktu przebywania tych osób w okresie referencyjnym spisu za granicą. Statusu na rynku pracy nie określono dla 114,5 tys. osób w wieku 15 lat i więcej, co stanowiło 6,5% ogółu ludności województwa podkarpackiego w wieku 15 lat i więcej, uczestniczącej w spisie, czyli o 23,6 tys. osób (tj. o 17,1%) mniej niż w poprzednim spisie przeprowadzonym w 2011 r.

Liczba aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej w województwie podkarpackim według danych spisowych z 2021 r. wyniosła 939,1 tys. osób, co stanowiło 5,2% ogółu aktywnych zawodowo w kraju. W tym samym okresie liczba biernych zawodowo w wieku co najmniej 15 lat wyniosła 707,3 tys. osób i stanowiło to 5,7% ogółu nieaktywnych zawodowo w kraju.

Porównując wyniki spisów ludności z 2011 r. i z 2021 r. oraz biorąc pod uwagę status ekonomiczny na rynku pracy, można stwierdzić, że w ciągu 10 lat w województwie podkarpackim spadła liczba spisanej ludności w wieku 15 lat i więcej o 23,0 tys. osób (tj. o 1,3%), co mogło wynikać m.in. ze zmniejszenia się liczby mieszkańców województwa podkarpackiego w tym okresie.

<sup>1</sup>Badaniu aktywności ekonomicznej podlegały osoby, które ukończyły 15 lat.

<sup>2</sup>Dane dla tych osób prezentowane są w publikacji tylko w tym podrozdziale, a w dalszej części publikacji sytuacja osób na rynku pracy będzie analizowana w stosunku do łącznej liczby ludności nieuwzględniającej osób o nieustalonym statusie ekonomicznym. Oznacza to, że do dalszych analiz włączone zostały tylko te osoby, co do których uzyskano informację dotyczącą posiadania przez nie jednego z trzech statusów na rynku pracy (pracujący albo bezrobotny, lub bierny zawodowo).

Przeprowadzona analiza wyników spisu dla województwa podkarpackiego wykazała również, że największą część populacji w wieku 15 lat i więcej stanowiły osoby pracujące – 50,1% i było to o 6,2 p.proc. więcej niż w 2011 r. W latach 2011–2021 odnotowano spadek udziału zarówno bezrobotnych, jak również biernych zawodowo w stosunku do ludności ogółem (odpowiednio o 4,0 p.proc. i o 1,0 p.proc.).

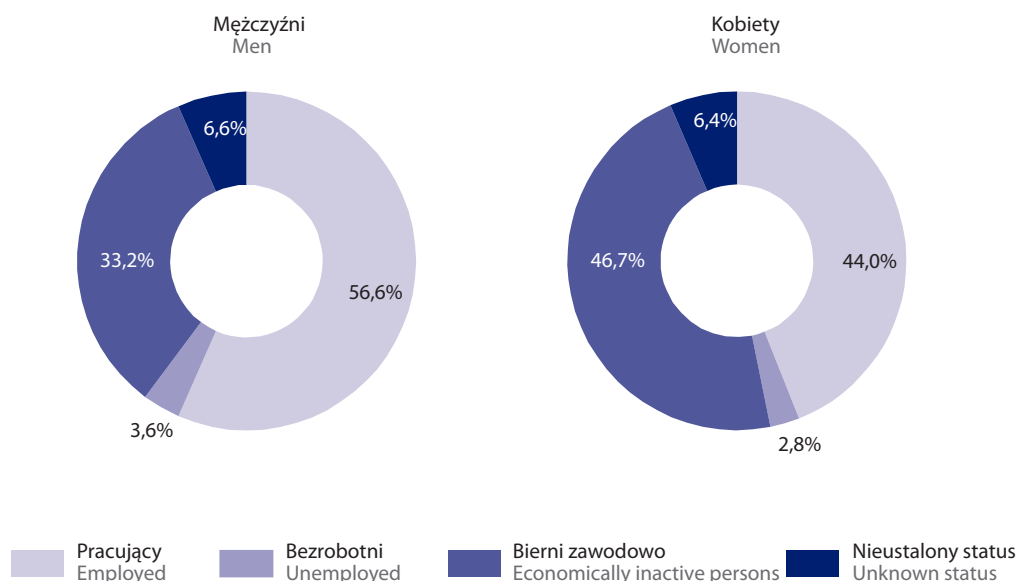
**Tablica 1. Ludność aktywna ekonomicznie**  
Table 1. Economic activity of the population

Status ekonomiczny Economic activity status	2011		2021	
	tys. in thousands	w % in %	tys. in thousands	w % in %
Ogółem Total	1784,0	100,0	1761,0	100,0
Pracujący Employed	782,5	43,9	882,4	50,1
Bezrobotni Unemployed	129,1	7,2	56,8	3,2
Bierni zawodowo Economically inactive persons	734,3	41,2	707,3	40,2
Nieustalony status Unknown status employess	138,1	7,7	114,5	6,5

Płeć i miejsce zamieszkania to główne czynniki demograficzne różnicujące strukturę aktywnych zawodowo według statusu na rynku pracy. Wyniki spisu z 2021 r. wykazały większy odsetek pracujących mężczyzn niż kobiet w wieku 15 lat i więcej, liczony do ogółu ludności, jak również większy odsetek bezrobotnych mężczyzn (odpowiednio o 12,6 p.proc. i o 0,8 p.proc), natomiast mniejszy odsetek mężczyzn w grupie biernych zawodowo posiadających co najmniej 15 lat (o 13,5 p.proc.). W grupie osób o nieustalonym statusie aktywności także udział mężczyzn był większy niż kobiet (o 0,2 p.proc.). Zarówno w województwie podkarpackim, jak i w kraju, większy był odsetek pracujących i bezrobotnych mężczyzn niż kobiet w tych kategoriach, a mniejszy biernych zawodowo.

Do zmian, jakie nastąpiły w okresie międzyspisywym, tzn. pomiędzy rokiem 2011 a 2021 należy uwzględnić wzrost odsetka pracujących zarówno mężczyzn (o 6,4 p.proc.), jak i kobiet (o 6,1 p.proc.). Jednocześnie niższy był udział bezrobotnych mężczyzn i kobiet (odpowiednio o 4,1 p.proc. i o 4,0 p.proc.) oraz udział biernych zawodowo mężczyzn i kobiet (odpowiednio o 1,3 p.proc. i o 0,7 p.proc.). W 2021 r. nieco mniejszy niż w 2011 r. był odsetek osób niezaklasyfikowany do żadnej z powyższych grup aktywności ekonomicznej – dla kobiet niższy o 1,4 p.proc, a dla mężczyzn niższy o 1,0 p.proc.

**Wykres 1. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według płci w 2021 r.**  
 Chart 1. Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by sex in 2021



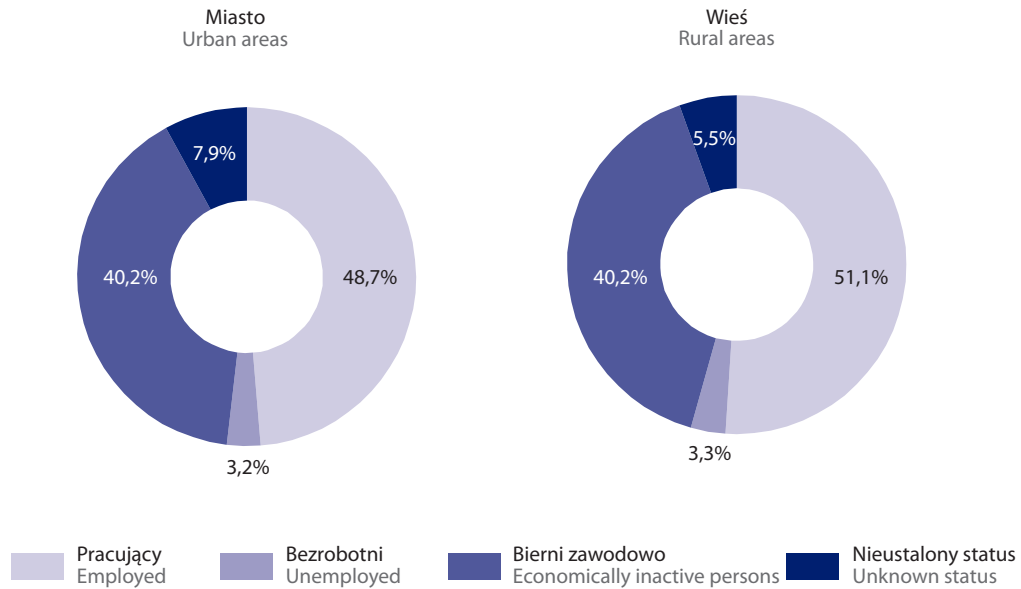
W zależności od miejsca zamieszkania, według danych NSP 2021 dla osób w wieku co najmniej 15 lat, wyższy był odsetek osób pracujących mieszkających na wsi niż w mieście (o 2,4 p.proc.). Również wśród mieszkańców wsi odnotowano nieznacznie wyższy udział osób bezrobotnych (o 0,1 p.proc.). Natomiast odsetek osób biernych zawodowo w obu lokalizacjach (miasto/wieś) był na tym samym poziomie – 40,2%. Dane spisowe pokazały także, że trudniej było ustalić status ekonomiczny osób mieszkających w miastach niż na wsi. Dla osób, którym nie ustalono statusu aktywności odsetek wyniósł odpowiednio: 7,9% w miastach i 5,5% na wsi.

Zarówno w województwie podkarpackim, jak i w kraju sytuacja na rynku pracy osób pracujących kształtowała się podobnie, tzn. udział pracujących mieszkających na wsi był większy niż wśród mieszkańców miast (54,9% wobec 52,6%). Natomiast odsetek bezrobotnych zarówno mieszkających na wsi, jak i w miastach był na tym samym poziomie (2,3%), a odsetek biernych zawodowo był nieco większy dla mieszkańców miast niż dla mieszkańców wsi (o 0,2 p.proc.).

W latach 2011–2021 nastąpił wzrost odsetka pracujących mieszkających w miastach i na wsi (odpowiednio o 8,4 p.proc. i o 4,6 p.proc.) i spadek odsetka bezrobotnych (odpowiednio o 4,7 p.proc. i o 3,5 p.proc.) oraz spadek odsetka biernych zawodowo mieszkających w miastach (o 2,5 p.proc.), a wzrost odsetka biernych zawodowo mieszkających na wsi (o 0,2 p.proc.). W 2011 r. do żadnej z grup aktywności ekonomicznej nie zaklasyfikowano 9,2% badanych w miastach (o 1,3 p.proc. więcej niż w 2021 r.), a 6,7% na obszarach wiejskich (o 1,2 p.proc. więcej niż w 2021 r.).

**Wykres 2. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania w 2021 r.**

Chart 2. Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by place of residence in 2021



Według wyników NSP 2021 wśród ogółu ludności z ustalonym statusem aktywności ekonomicznej województwa podkarpackiego w wieku 15 lat i więcej pracujący stanowili 53,6% (w kraju – 56,8%), bezrobotni – 3,4% (w kraju – 2,4%), a bierni zawodowo – 43,0% (w kraju – 40,8%).

Zestawienie wyników spisu z 2011 r. i z 2021 r. pod względem struktury aktywnych zawodowo wskazuje na wzrost aktywności osób pracujących w tym okresie (o 6,1 p.proc.), natomiast spadek zarówno populacji bezrobotnych, jak również zbiorowości biernych zawodowo w województwie podkarpackim (odpowiednio o 4,4 p.proc. i o 1,6 p.proc.).

Zasoby ludności aktywnej zawodowo były bardzo zróżnicowane terytorialnie, co wynikało także z określonej liczby ludności w danych powiatach i gminach<sup>3</sup>. Analizując strukturę aktywności ekonomicznej ludności z określonym statusem na rynku pracy spośród 25 powiatów województwa podkarpackiego w 2021 r. możemy stwierdzić, że największy odsetek osób pracujących wśród mieszkańców w wieku 15 lat i więcej odnotowano w Rzeszowie (58,8%), następnie w powiecie mieleckim (58,0%), a najniższy w Przemyślu (46,8%), następnie w powiecie brzozowskim (49,3%). Przemyśl, a następnie powiat leski charakteryzowały się najwyższym odsetkiem osób bezrobotnych (odpowiednio 5,4% i 4,6%), natomiast najniższy był w powiatach mieleckim (2,4%) i w dalszej kolejności w sanockim (2,6%). Biernych zawodowo najwięcej było wśród mieszkańców Przemyśla (47,8%), następnie powiatu brzozowskiego (46,5%), natomiast najmniej wśród osób mieszkających w Rzeszowie (37,9%), a w dalszej kolejności w powiecie rzeszowskim (39,3%).

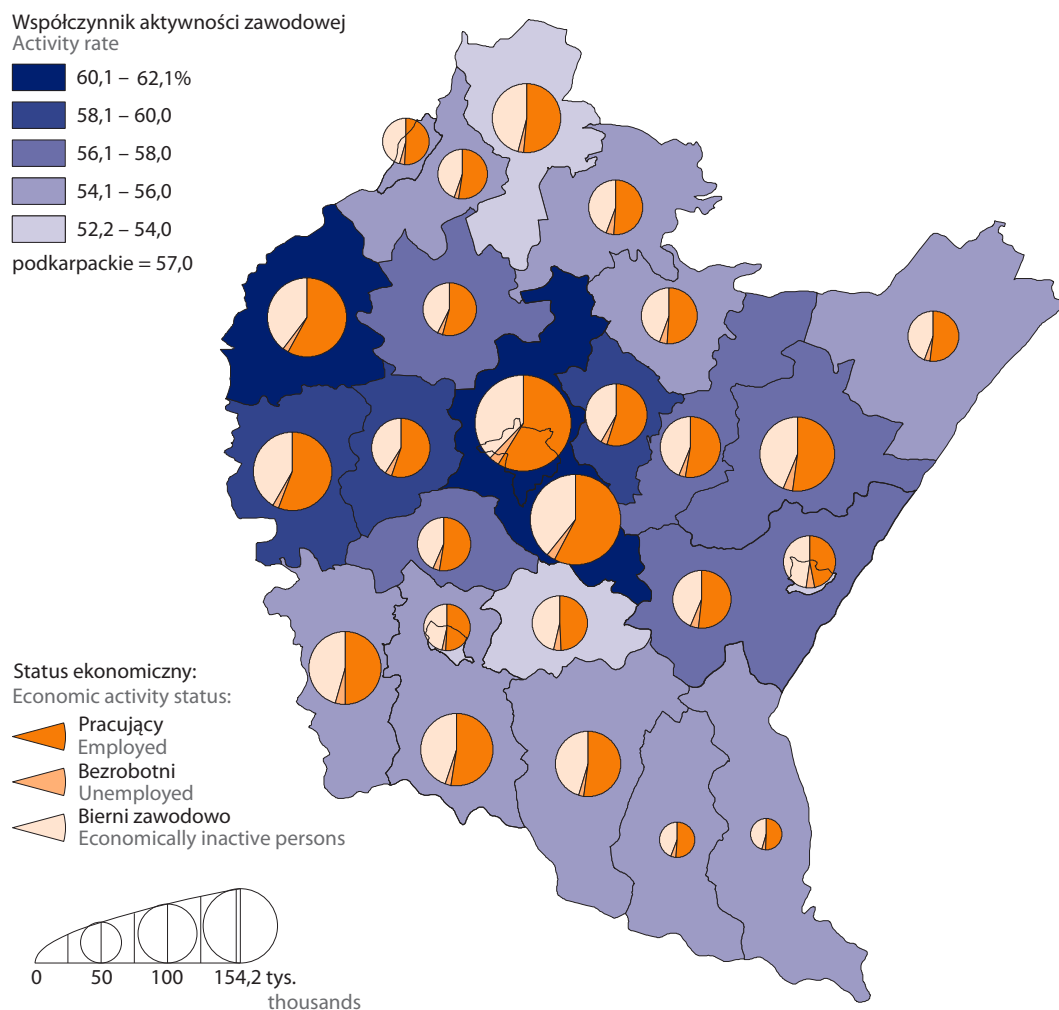
Dla porównania w spisie z 2011 r. w układzie terytorialnym według powiatów najwyższy udział pracujących do ogółu ludności z ustalonym statusem ekonomicznym odnotowano w powiecie rzeszowskim (52,5%), a najniższy – podobnie jak w 2021 r. w Przemyślu (40,6%). Najwyższy odsetek bezrobotnych był w Przemyślu (11,2%), natomiast najniższy w powiecie rzeszowskim (6,0%). Najwyższym odsetkiem osób biernych zawodowo charakteryzował się powiat niżański (48,8%), zaś najniższy był w powiecie ropczycko-sędziszowskim (40,7%).

<sup>3</sup>W podziale administracyjnym według powiatów województwa podkarpackiego w opracowaniu uwzględniono oprócz powiatów również miasta na prawach powiatu, natomiast w podziale według gmin województwa podkarpackiego uwzględniono zarówno gminy miejskie, jak i wiejskie oraz miejsko-wiejskie.

W podziale terytorialnym według gmin na podstawie danych spisowych z 2021 r. najwięcej osób pracujących i najmniej biernych zawodowo było w gminie Wadowice Górne w powiecie mieleckim (odpowiednio 62,6% i 35,4%). Gmina miejska Przemyśl charakteryzowała się najmniejszym odsetkiem osób pracujących (46,8%), a Ulanów w powiecie niżańskim cechował największy odsetek osób biernych zawodowo (49,2%). Najwięcej osób bezrobotnych odnotowano w gminie Bircza (powiat przemyski) – 7,2%, a najmniej w Gawłuszowicach (powiat mielecki) – 1,3%.

### Mapa 1. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w 2021 r.

Map 1. Economic activity of the population aged 15 and over in 2021



Bardzo ważnym miernikiem charakteryzującym aktywność ekonomiczną ludności jest współczynnik aktywności zawodowej opisujący procentowy udział osób w wieku 15 lat i więcej, które są aktywne zawodowo (sklasyfikowane jako pracujące albo bezrobotne) do ogółu ludności z ustalonym statusem aktywności ekonomicznej. W województwie podkarpackim współczynnik aktywności zawodowej w 2021 r. wyznaczony dla ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej wyniósł 57,0% (wobec 55,4% w poprzednim spisie z 2011 r.). W odniesieniu do całego kraju omawiany współczynnik był niższy o 2,2 p.proc. Oznacza to, że ponad połowa ludności zarówno województwa podkarpackiego, jak i Polski w wieku 15 lat i więcej była aktywna zawodowo (tzn. w okresie referencyjnym Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań były osobami pracującymi albo bezrobotnymi).

W rankingu województw nastąpiła niekorzystna zmiana lokaty w skali kraju wartości współczynnika aktywności zawodowej województwa podkarpackiego w odniesieniu do poprzedniego spisu – z 6. pozycji w 2011 r. na 12. pozycję w 2021 r. (w 2021 r. razem z województwami śląskim oraz warmińsko-mazurskim).

W 2021 r. na 1. miejscu było województwo mazowieckie z najwyższą wartością tego współczynnika (62,5%), zaś 16. miejsce z najniższą wartością tego miernika (55,4%) zajmowało województwo świętokrzyskie. Dla porównania w 2011 r. na czele rankingu znalazło się województwo wielkopolskie (57,5%), a ostatnie miejsce zajmowało województwo świętokrzyskie z wartością współczynnika wynoszącą 53,0%.

W 2021 r. według danych spisu powszechnego, wśród powiatów województwa podkarpackiego, najwyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej odnotowano w Rzeszowie (62,1%), natomiast w spisie z 2011 r. najlepsza sytuacja ze względu na najwyższą wartość współczynnika (59,3%) wystąpiła w powiecie ropczycko-sędziszowskim. Wysoki współczynnik w 2021 r. dotyczył także powiatu rzeszowskiego (60,7%) oraz mieleckiego (60,4%). Najgorsza natomiast sytuacja ze względu na najniższą wartość współczynnika w 2021 r. była w Przemyślu, gdzie współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 52,2%. W 2011 r. w powiecie niżańskim – 51,2%. Niski poziom aktywności w 2021 r. zanotowano również w powiecie brzozowskim (53,5%) oraz w Krośnie (53,6%).

Biorąc pod uwagę podział administracyjny według gmin województwa podkarpackiego w 2021 r., najwyższy współczynnik aktywności zawodowej wystąpił w gminie Wadowice Górne (64,6%) w powiecie mieleckim, a najniższy współczynnik odnotowano w gminie Ulanów (50,8%) w powiecie niżańskim.

## 1.2. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

### 1.2. Economic activity of the population by place of residence, sex and age groups

W 2021 r. w odniesieniu do danych spisowych z 2011 r. wyższy był współczynnik aktywności zawodowej zarówno w podziale według płci, jak również miejsca zamieszkania. Uwzględniając miejsce zamieszkania, współczynnik aktywności zawodowej w 2021 r., był wyższy o 1,1 p.proc. na wsi niż w mieście, podobnie jak w poprzednim spisie z 2011 r. (o 4,1 p.proc.).

**Tablica 2. Współczynnik aktywności zawodowej według płci i miejsca zamieszkania**  
Table 2. Activity rate by sex and place of residence

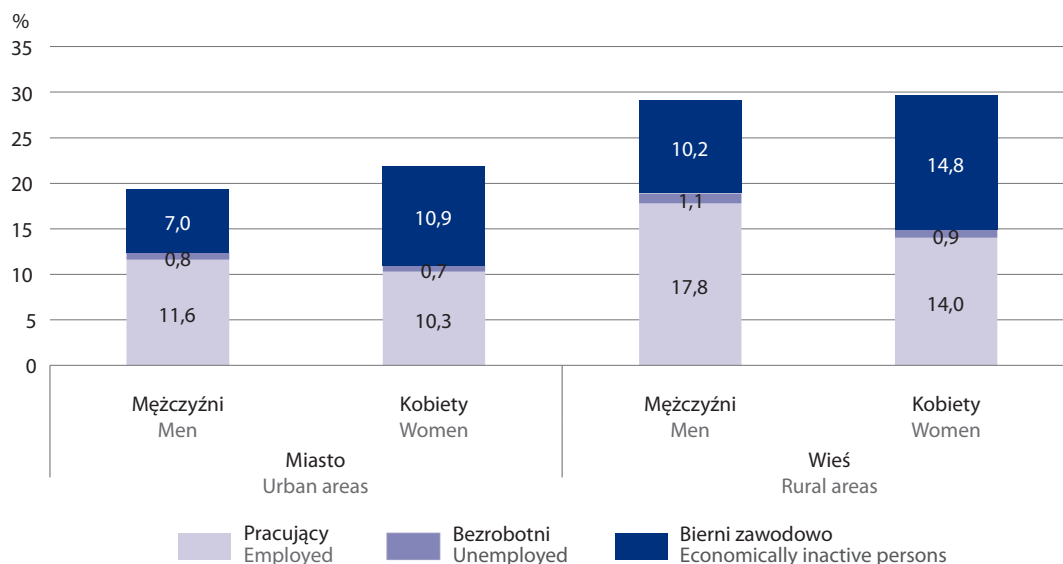
Miejsce zamieszkania Place of residence	Ogółem Total		Mężczyźni Men		Kobiety Women	
	2011	2021	2011	2021	2011	2021
	w % in %					
Miasto Urban areas	53,0	56,4	59,8	63,6	46,9	50,0
Wieś Rural areas	57,1	57,5	64,5	65,0	49,8	50,1

W województwie podkarpackim współczynnik aktywności zawodowej w 2021 r., uwzględniając płeć – wyższy był dla mężczyzn niż dla kobiet w obu lokalizacjach (miasto/wieś), a w ujęciu terytorialnym wyższy był na wsi niż w mieście, zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet. Wśród mężczyzn mieszkających

w mieście współczynnik wyniósł 63,6% (w Polsce 67,3%), a dla mieszkańców na wsi – 65,0% (w Polsce 65,9%). Natomiast wśród kobiet województwa podkarpackiego miernik ten był nieznacznie wyższy na wsi niż w mieście (o 0,1 p.proc.). W kraju dla kobiet mieszkających w miastach współczynnik wyniósł 52,7% wobec 52,6% dla mieszkających na wsi.

**Wykres 3. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i płci w 2021 r.**

Chart 3. Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by place of residence and sex in 2021



Analizując udział zarówno aktywnych, jak i biernych zawodowo w 2021 r. do ogółu osób z określonym statusem ekonomicznym mieszkańców miast i wsi województwa podkarpackiego mających co najmniej 15 lat, możemy stwierdzić, że największy odsetek osób pracujących (17,8% wobec 16,4% w 2011 r.) i bezrobotnych (1,1% wobec 2,2% w 2011 r.) był wśród mężczyzn mieszkających na wsi. Natomiast biorąc pod uwagę grupę biernych zawodowo, to największy udział stanowiły kobiety mieszkające na wsi (w 2011 r. i w 2021 r. – 14,8%).

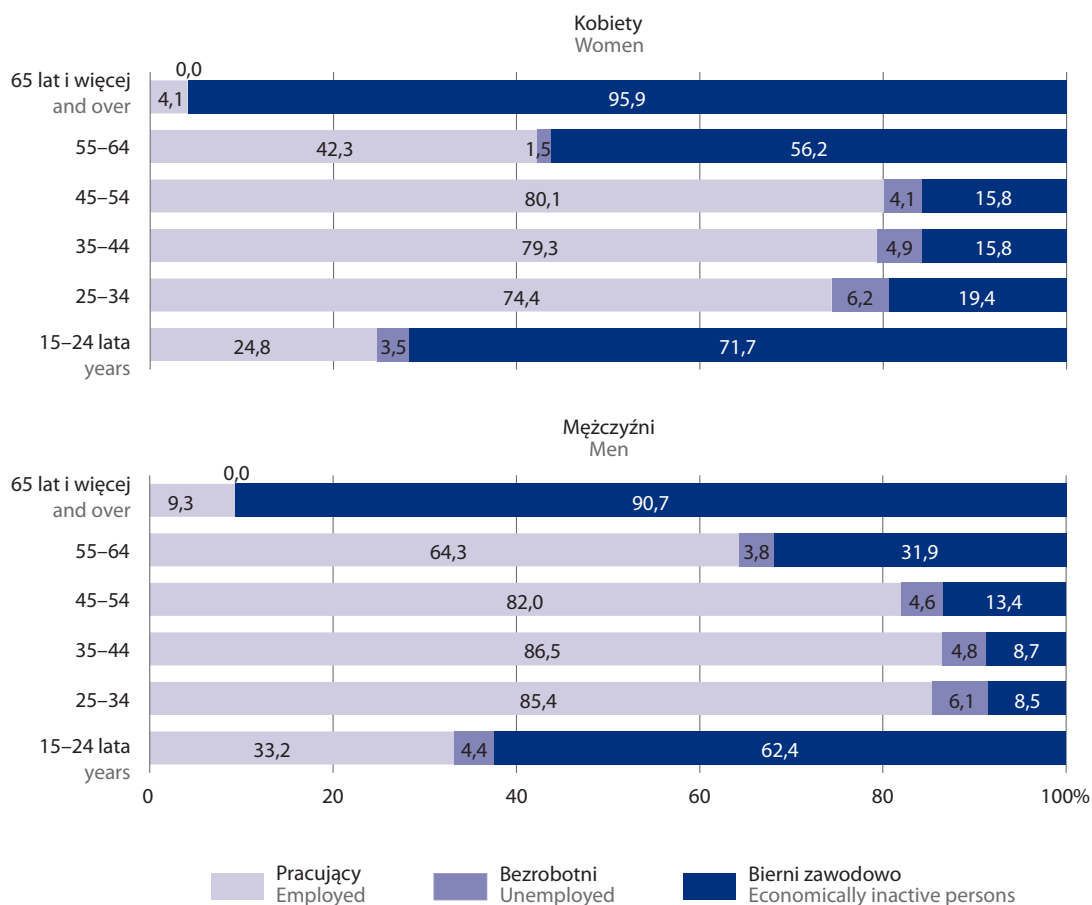
Pod względem miejsca zamieszkania w 2021 r. wśród osób mieszkających zarówno na wsi, jak i w mieście największą grupę stanowili pracujący (odpowiednio 31,8% dla wsi i 21,9% dla miasta). Również w 2011 r. dla osób zamieszkałych na obszarach wiejskich największą grupę stanowili pracujący (29,1%), natomiast wśród mieszkańców miast największą grupą byli bierni zawodowo (19,6%).

Największy odsetek pod względem płci, stanowiły bierni zawodowo kobiety w obu lokalizacjach (25,7% w 2021 r. wobec 26,5% w 2011 r.), a dla mężczyzn zarówno w miastach, jak i na wsi największy odsetek odnotowano w populacji pracujących (29,4% w 2021 r. i 26,3% w 2011 r.).

W skali kraju w 2021 r. największy udział pracujących, a także bezrobotnych wśród ludności o określonym statusie aktywności ekonomicznej odnotowano wśród mężczyzn mieszkających w mieście (odpowiednio 17,5% i 0,8%). Natomiast dla biernych zawodowo największy udział wystąpił wśród kobiet mieszkających w mieście (15,3%).

**Wykres 4. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według płci i grup wieku w 2021 r.**

Chart 4. Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by sex and age groups in 2021



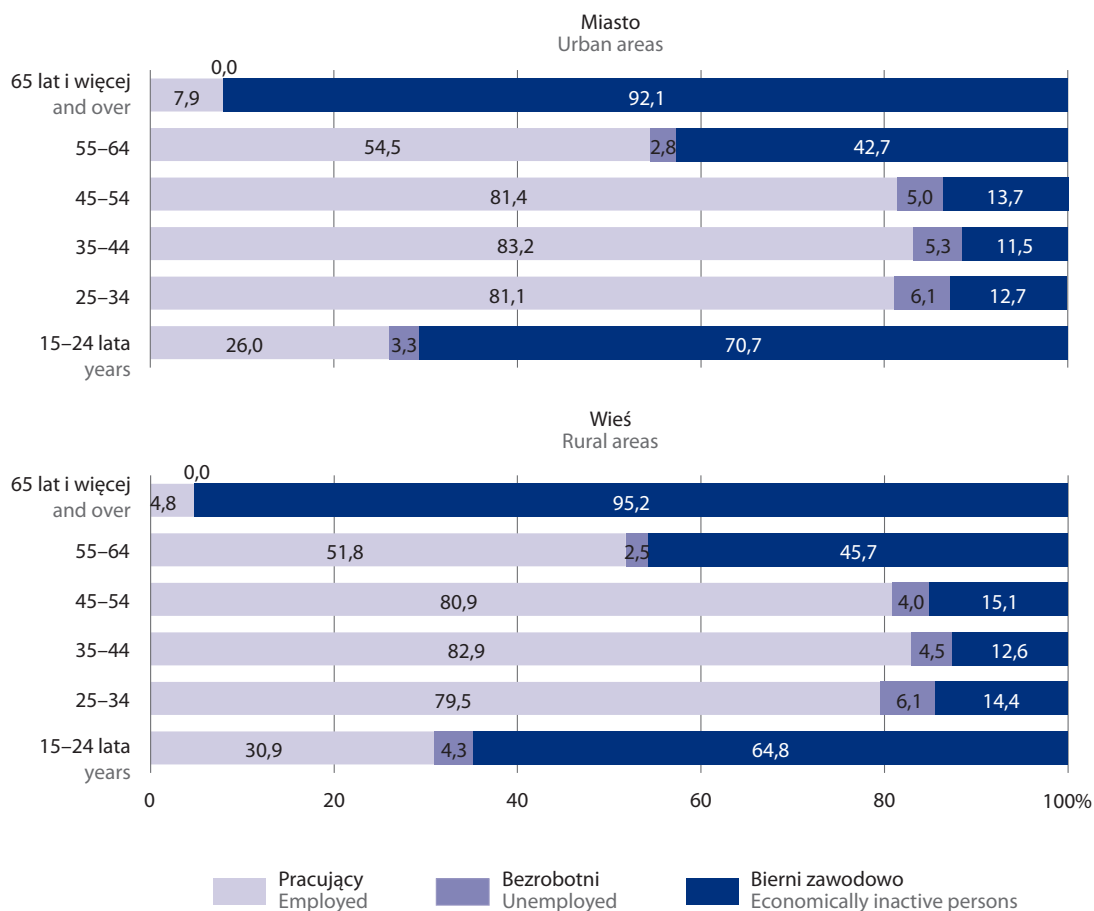
Ważną kategorią opisującą ludność województwa podkarpackiego w wieku 15 lat i więcej na rynku pracy oprócz płci i miejsca zamieszkania jest wiek. Analizując strukturę aktywności ekonomicznej ludności z ustalonym statusem ekonomicznym według wieku, warto zaznaczyć, że wyższy był odsetek pracujących mężczyzn, zarówno w 2011 r., jak i w 2021 r. niż kobiet, natomiast odsetek biernych zawodowo kobiet był wyższy niż mężczyzn we wszystkich grupach wieku. Podobna tendencja pod względem struktury aktywności ekonomicznej ludności według płci i wieku jak w województwie podkarpackim wystąpiła również w kraju.

Rozpatrując 10-letnie grupy wieku, zauważono, że największy odsetek dla mężczyzn pracujących w województwie podkarpackim zarówno w 2021 r., jak i w 2011 r. był w przedziale wieku 35–44 lata (86,5% w 2021 r. wobec 80,2% w 2011 r.), a dla kobiet pracujących w 2021 r. w grupie wieku 45–54 lata (80,1%), natomiast w 2011 r. był w przedziale wieku od 35 do 44 lat (71,9%). W grupie wieku 25–34 lata najczęściej było bezrobotnych zarówno kobiet (6,2% w 2021 r. wobec 13,9% w 2011 r.), jak i mężczyzn (6,1% w 2021 r. wobec 12,8% w 2011 r.). Największy udział biernych zawodowo dla obu płci był u osób w wieku 65 lat i więcej (95,9% dla kobiet, a 90,7% dla mężczyzn w 2021 r., natomiast w 2011 r. – 93,3% dla kobiet, a 88,4% dla mężczyzn). Należy tutaj wspomnieć, że wiek maksymalnej aktywności zawodowej dla mężczyzn i kobiet w okresie referencyjnym przeprowadzenia spisu różni się o 5 lat, tzn. dla mężczyzn wynosi 65 lat, a dla kobiet 60 lat.



**Wykres 5. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i grup wieku w 2021 r.**

Chart 5. Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by place of residence and age groups in 2021



Pozycja na rynku pracy w dużej mierze uzależniona jest również od wieku. Analizując dane spisowe zarówno z 2021 r., jak i z 2011 r. dla województwa podkarpackiego, interesującym zjawiskiem jest to, że w tych samych grupach wieku dla obu okresów spisowych najwyższy był odsetek osób z określonym statusem na rynku pracy w wieku 15 lat i więcej, tzn. zarówno pracujących, jak i bezrobotnych, a także biernych zawodowo w podziale na miejsce zamieszkania. Zarówno wśród pracujących mieszkańców miast, jak i wsi największy odsetek był w przedziale wieku 35–44 lata (odpowiednio 83,2% i 82,9% dla roku 2021 oraz 74,4% i 77,2% dla roku 2011), a w przypadku osób bezrobotnych mieszkających zarówno w miastach, jak i na wsi największy udział był w grupie wieku 25–34 lata (po 6,1% w 2021 r. oraz w 2011 r. – 14,5% w miastach i 12,5% na wsi). Najwyższy natomiast odsetek biernych zawodowo w obu lokalizacjach wystąpił u osób w wieku 65 lat i więcej (w 2021 r. – 95,2% dla obszarów wiejskich i 92,1% dla miejskich, a w 2011 r. odpowiednio 87,8% oraz 96,8%).

W 2021 r. na podstawie struktury aktywności ekonomicznej ludności Polski ze względu na miejsce zamieszkania i wiek można było zauważyć, że najwyższy odsetek pracujących odnotowano w mieście wśród osób w przedziale wieku od 35 do 44 lat (85,9%). Najwyższy udział bezrobotnych stanowili mieszkańcy miast w grupie wieku 25–34 lata (4,2%), a najwyższy odsetek biernych zawodowo stanowili mieszkańcy wsi w wieku 65 lat i więcej (93,1%).

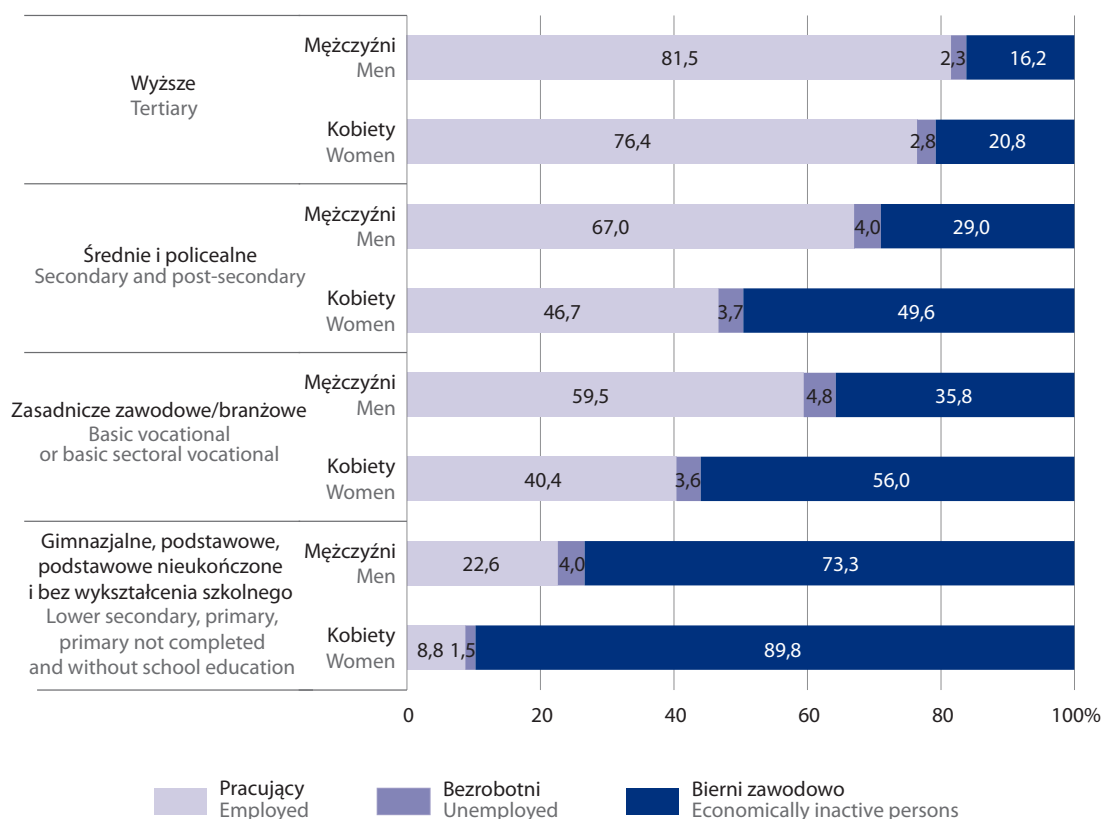
### 1.3. Aktywność ekonomiczna ludności według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia

#### 1.3. Economic activity of the population by place of residence, sex and level of education

Istotną cechą opisującą zróżnicowanie ludności na rynku pracy jest poziom wykształcenia. Dane spisowe z 2021 r. dla osób w wieku 15 lat i więcej z określonym statusem ekonomicznym pokazują, iż wraz z poziomem wykształcenia zarówno kobiet, jak i mężczyzn rośnie udział pracujących, natomiast maleje udział biernych zawodowo.

**Wykres 6. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci w 2021 r.**

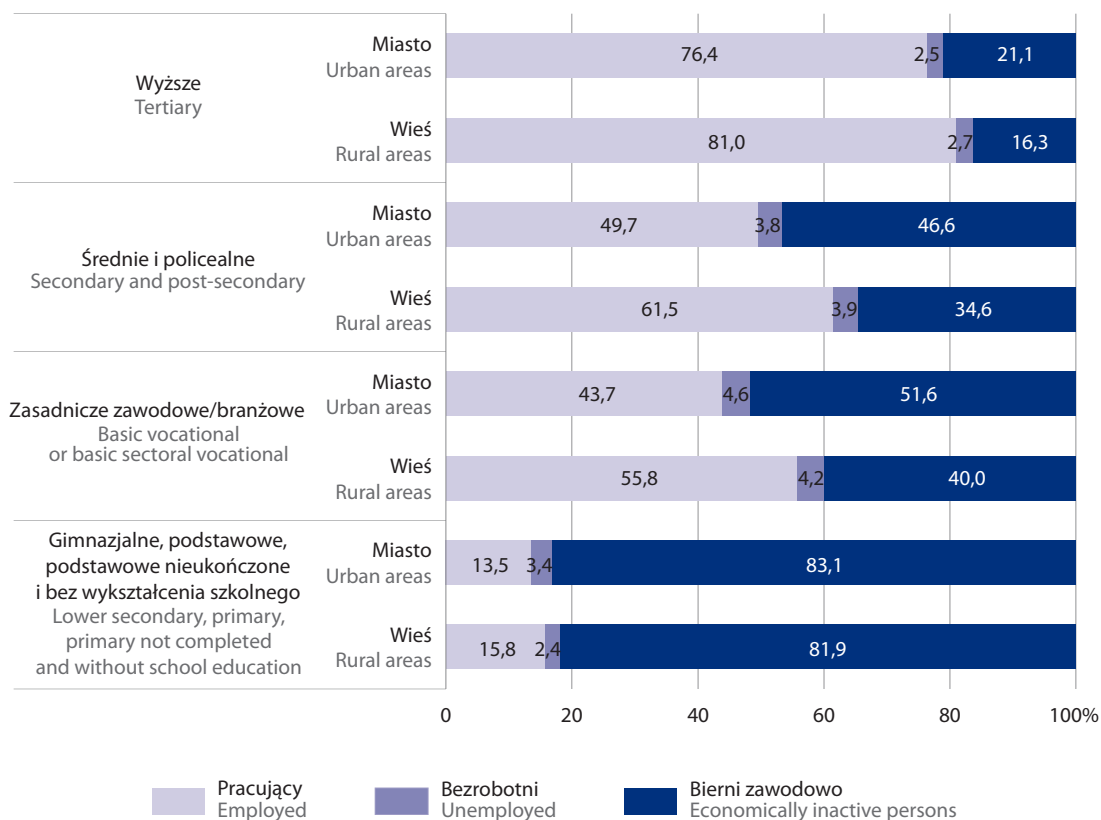
Chart 6. Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by level of education and sex in 2021



Na podstawie danych spisowych z 2021 r. dla województwa podkarpackiego wśród pracujących dla obu płci, najwyższy udział odnotowano w grupie osób z wykształceniem wyższym (odpowiednio dla mężczyzn 81,5% oraz 76,4% dla kobiet). Dla biernych zawodowo zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn największy udział miały osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, nieukończonym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (odpowiednio 89,8% i 73,3%). Wśród bezrobotnych mężczyzn największy odsetek odnotowano u osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (4,8%), a dla kobiet tej samej zbiorowości największy odsetek wystąpił u osób z wykształceniem średnim i policealnym (3,7%).

**Wykres 7. Struktura aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i miejsca zamieszkania w 2021 r.**

Chart 7. Structure of economic activity of the population aged 15 years and over by level of education and place of residence in 2021



Uwzględniając poziom wykształcenia, nie ma istotnych różnic w statusie ekonomicznym ludności w wieku 15 lat i więcej na podstawie wyników spisu z 2021 r. między mieszkańcami w miastach, a na wsi. Odsetek pracujących zarówno dla mieszkańców wsi, jak i miast województwa podkarpackiego dla osób z określonym statusem na rynku pracy był najwyższy wśród osób posiadających wyższe wykształcenie (odpowiednio 81,0% i 76,4%). Najwyższy udział bezrobotnych mieszkańców miast (4,6%) i wsi (4,2%) odnotowano w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym. Większość w populacji biernych zawodowo dla obu lokalizacji stanowiły osoby z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym – 83,1% dla mieszkańców miast i 81,9% dla mieszkańców wsi.

Pod względem poziomu wykształcenia i miejsca zamieszkania pracujących oraz biernych zawodowo, tendencje w kraju były podobne jak w województwie podkarpackim. Jedynie dla osób bezrobotnych, dla których najwyższy udział dla mieszkańców miast odnotowano u osób z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym. Natomiast wśród bezrobotnych mieszkających na wsi (podobnie jak w podkarpackim) najwyższy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym.

## 1.4. Aktywność ekonomiczna ludności według grup wieku i poziomu wykształcenia

### 1.4. Economic activity of the population by age groups and level of education

Na podstawie danych spisu powszechnego z 2021 r. wśród osób z ustalonym statusem ekonomicznym w wieku co najmniej 15 lat można zauważyć, że im wyższy poziom wykształcenia, tym wyższa aktywność ekonomiczna ludności województwa podkarpackiego.

**Tablica 3. Współczynnik aktywności zawodowej według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r.**  
Table 3. Activity rate by age groups and level of education in 2021

Wykształcenie Education	Wiek (w latach) Age (in years)					
	15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65 i więcej and over
	w % in %					
Wyższe Tertiary	55,7	91,3	93,5	94,8	73,3	17,3
Średnie i policealne Secondary and post-secondary	44,5	84,4	86,7	86,0	55,9	7,4
Zasadnicze zawodowe/branżowe Basic vocational or basic sectoral vocational	76,6	83,0	83,7	82,9	53,1	5,2
Gimnazjalne, podstawowe, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego Lower secondary, primary, primary not completed and without school education	8,8	63,8	64,7	67,1	37,3	2,0

Dla wszystkich grup wieku powyżej 25. roku życia najwyższy współczynnik aktywności zawodowej odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym. Natomiast w grupie wieku 15–24 lata przeważały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (76,6%). Najniższy współczynnik aktywności zawodowej dla tej samej grupy wieku posiadały osoby z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym (8,8%) – podobnie jak dla pozostałych grup wieku.

W województwie podkarpackim najwyższy współczynnik aktywności zawodowej odnotowano u osób z wykształceniem wyższym w grupie wieku 45–54 lata i wyniósł 94,8%, a najniższy dotyczył osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, nieukończonym podstawowym oraz bez wykształcenia szkolnego w wieku 65 lat i więcej (2,0%).

W oparciu o dane spisu powszechnego z 2021 r., biorąc pod uwagę poziom wykształcenia według grup wieku, podobną tendencję jak w województwie podkarpackim można było zauważyć także w kraju, tzn. im wyższy poziom wykształcenia, tym wyższy poziom aktywności zawodowej.

## Rozdział 2. Pracujący

### Chapter 2. Employed persons

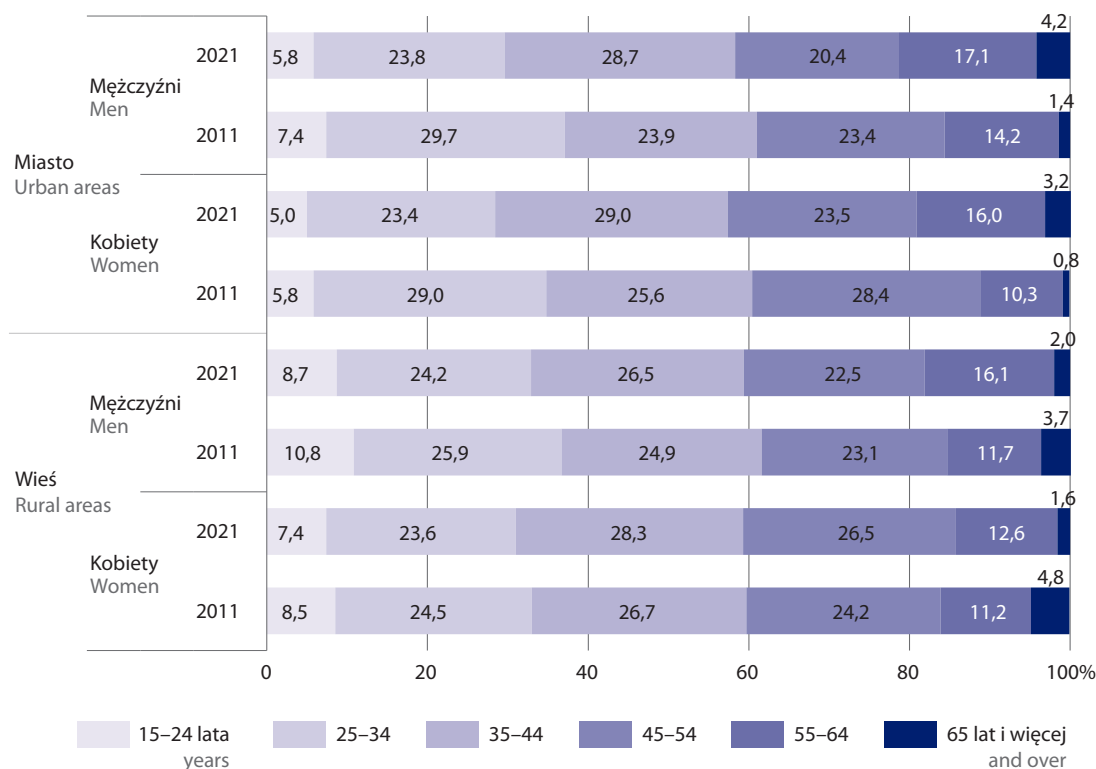
### 2.1. Pracujący według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

#### 2.1. Employed persons by place of residence, sex and age groups

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 liczba pracujących w wieku 15 lat i więcej w województwie podkarpackim wyniosła 882,4 tys. osób i stanowiła 5,1% wszystkich pracujących w Polsce. Mężczyźni stanowili 54,8%, natomiast kobiety 45,2% populacji pracujących na Podkarpaciu. W porównaniu z danymi ze spisu 2011 liczba pracujących w województwie wzrosła o 99,9 tys. osób (tj. o 12,8%), natomiast w kraju wzrosła o 2113,5 tys. osób (tj. o 14,0%).

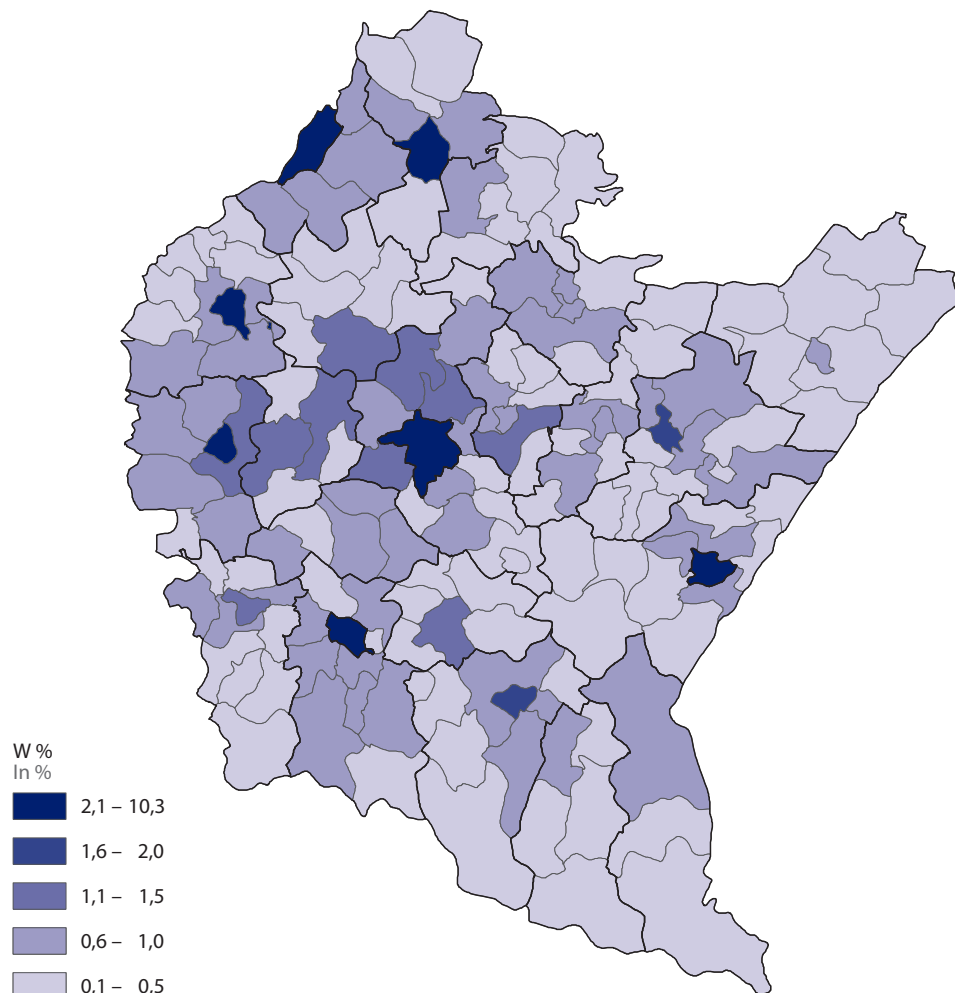
Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej, według miejsca zamieszkania i płci, w województwie podkarpackim między rokiem 2011 a 2021 nie zmieniła się znacząco. W analizowanym okresie wśród pracujących mężczyzn i kobiet zamieszkałych zarówno w miastach, jak i na wsi w grupie wieku 15–34 lata odnotowano spadek w przedziale od 0,8 p.proc. do 5,9 p.proc. Natomiast w grupach wieku 35–44 lata i 55–64 lata zauważono wzrost (odpowiednio od 1,6 p.proc. do 4,8 p.proc. oraz od 1,4 p.proc. do 5,7 p.proc.).

**Wykres 8. Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku**  
Chart 8. Structure of employed persons aged 15 years and over by place of residence, sex and age groups



Najwięcej osób pracujących w wieku 15 lat i więcej w 2021 r. odnotowano w Rzeszowie (90 672), a następnie w: Mielcu (25 238), Stalowej Woli (21 689), Przemyślu (21 574), Tarnobrzegu (18 460), Dębicy (18 224) i Krośnie (18 202). Natomiast najmniej osób pracujących było z gminy Krempna (689), a następnie z gmin: Cisna (691), Jaślicka (789), Lutowiska (847), Tyrawa Wołoska (909) oraz Czarna w powiecie bieszczadzkim (978).

**Mapa 2. Pracujący w wieku 15 lat i więcej w 2021 r.**  
Map 2. Employed persons aged 15 years and over in 2021



Wskaźnik zatrudnienia pokazuje udział pracujących w danej grupie w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej. W 2021 r., w odniesieniu do wyników spisu z 2011 r., odnotowano wzrost wartości wskaźnika zatrudnienia wśród mężczyzn i kobiet mieszkających zarówno na wsi, jak i w mieście. W porównaniu z 2011 r. wskaźnik zatrudnienia zwiększył się także niemal we wszystkich badanych grupach wieku według miejsca zamieszkania i płci. Wyjątek stanowili mężczyźni i kobiety mieszkający na wsi w grupie wieku 65 lat i więcej, gdzie wystąpił spadek odpowiednio o 8,5 p.proc. i 6,8 p.proc.

**Tablica 4. Wskaźnik zatrudnienia według grup wieku, miejsca zamieszkania i płci**  
Table 4. Employment rate by age groups, place of residence and sex

Miejsce zamieszkania Place of residence	Płeć Sex	Rok Year	Wiek (w latach) Age (in years)					
			15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65 i więcej and over
			w % in %					
Miasto Urban areas	Mężczyźni Men	2011	21,2	74,0	78,0	70,1	43,3	5,3
		2021	28,5	85,2	86,1	81,8	66,4	11,9
	Kobiety Women	2011	15,0	64,1	70,8	63,8	22,7	1,6
		2021	23,3	76,9	80,2	80,9	44,8	5,3
Wieś Rural areas	Mężczyźni Men	2011	30,5	78,7	81,5	75,8	49,9	15,7
		2021	35,7	85,6	86,8	82,1	62,9	7,2
	Kobiety Women	2011	20,0	63,2	72,6	69,2	36,3	9,9
		2021	25,7	72,7	78,6	79,5	40,3	3,1

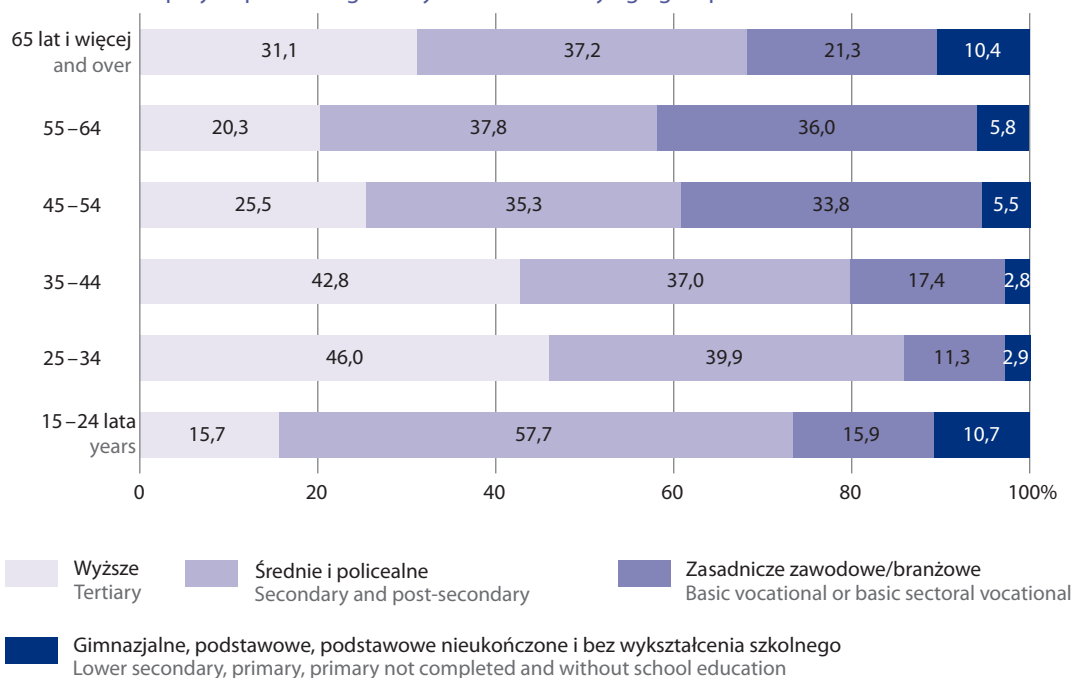
## 2.2. Pracujący według grup wieku i poziomu wykształcenia

### 2.2. Employed persons by age groups and level of education

W 2021 r. wśród pracujących w wieku 15 lat i więcej z wykształceniem wyższym najwięcej było osób w grupie 25–34 lata (46,0%), a następnie w wieku 35–44 lata (42,8%). Największy udział osób z wykształceniem średnim i policealnym charakteryzował grupę osób pomiędzy 15. a 24. rokiem życia (57,7%). Wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe posiadało 36,0% osób w wieku 55–64 lata oraz 33,8% osób w grupie 45–54 lata, natomiast osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym dominowały w przedziale wieku 15–24 lata (10,7%) oraz 65 lat i więcej (10,4%).

**Wykres 9. Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według grup wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r.**

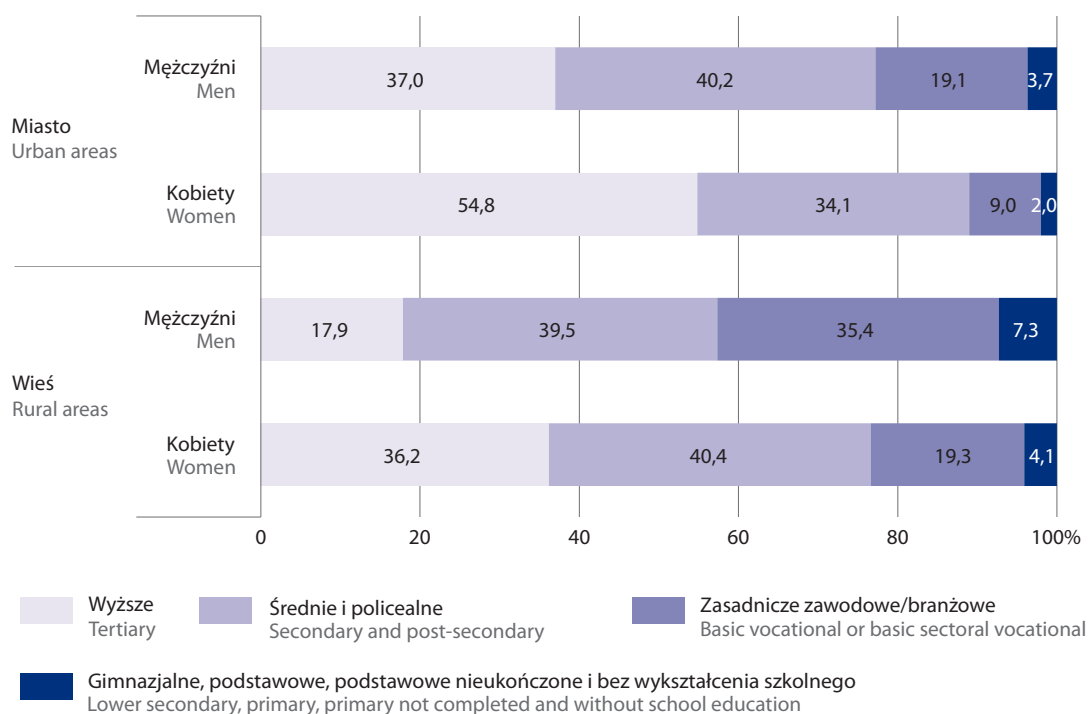
Chart 9. Structure of employed persons aged 15 years and over by age groups and level of education in 2021



Na podstawie wyników NSP 2021 można zaobserwować, że niezależnie od miejsca zamieszkania, znacznie większy był udział osób posiadających wyższe wykształcenie wśród pracujących kobiet, niż wśród mężczyzn (o 17,8 p.proc. w mieście i o 18,3 p.proc. na wsi). Natomiast w przypadku wykształcenia zawodowego/branżowego przeważali mężczyźni (o 10,1 p.proc. więcej w mieście i o 16,1 p.proc. na wsi). Wykształcenie średnie i policealne posiadało 40,2% mężczyzn i 34,1% kobiet zamieszkałych w mieście oraz 39,5% mężczyzn i 40,4% kobiet na wsi. Najmniej pracujących (zarówno mężczyzn jak i kobiet) w wieku 15 lat i więcej posiadało wykształcenie gimnazjalne lub niższe.

**Wykres 10. Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.**

Chart 10. Structure of employed persons aged 15 years and over by place of residence, sex and level of education in 2021



## 2.3. Pracujący według statusu zatrudnienia

### 2.3. Employed persons by employment status

Charakter wykonywania pracy zarobkowej określa status zatrudnienia, w ramach którego wyróżnia się trzy główne grupy: pracownik najemny, pracujący na własny rachunek oraz pracujący w innym charakterze. Spośród pracujących w wieku 15 lat i więcej na Podkarpaciu w 2021 r. najliczniejszą grupę stanowili pracownicy najemni – 79,2% (w Polsce – 80,0%), natomiast pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników stanowili 13,7% (w Polsce – 13,1%). Pracujący na własny rachunek, którzy zatrudniają pracowników stanowili 3,6% (4,3% w kraju), a pracujący w innym charakterze – 3,1% (w Polsce – 2,4%). Odsetek pracujących w województwie w 2021 r., których nie można było zaklasyfikować do żadnej z powyższych grup był na niskim poziomie i wynosił 0,3% (w kraju – 0,2%).



W porównaniu z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 w województwie podkarpackim nastąpił wzrost liczby pracowników najemnych o 6,5 p.proc. oraz wzrost liczby pracujących na własny rachunek zatrudniających pracowników o 0,6 p.proc., natomiast mniej było pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników o 5,0 p.proc. oraz pracujących w innym charakterze o 2,4 p.proc.

Zarówno w 2021 r., jak i 2011 r. wyższy był udział pracowników najemnych oraz pracujących w innym charakterze w grupie kobiet niż mężczyzn. Odwrotna zależność wystąpiła w grupie pracujących na własny rachunek. Wśród mieszkańców miast większy udział mieli pracownicy najemni i pracujący na własny rachunek zatrudniający pracowników niż wśród mieszkańców wsi, natomiast na wsi wyższy był udział pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników oraz pracujących w innym charakterze.

**Tablica 5. Pracujący według statusu zatrudnienia, płci i miejsca zamieszkania**

Table 5. Employed persons by employment status, sex and place of residence

Wyszczególnienie Specification	Rok Year	Razem Total		Pracownicy najemni Employees	Pracujący na własny rachunek Self-employed persons		Pracujący w innym charakterze <sup>a</sup> Employed persons working in another capacity <sup>a</sup>	Nieustalony status za- trudnienia Unknown employment status
		w tys. in thou- sands	w % in %		zatrudniają- cy pracowni- ków with employees (employers)	niezatrud- niający pra- cowników without employees (own-ac- count workers)		
Ogółem Total	2011	782,5	100,0	72,7	3,0	18,7	5,5	0,1
	2021	882,4	100,0	79,2	3,6	13,7	3,1	0,3
Płeć Sex								
Mężczyźni Men	2011	434,0	100,0	72,7	3,7	19,3	4,2	0,1
	2021	483,2	100,0	77,6	4,5	15,6	2,0	0,3
Kobiety Women	2011	348,5	100,0	72,8	2,1	17,9	7,1	0,1
	2021	399,2	100,0	81,2	2,5	11,4	4,5	0,4
Miejsce zamieszkania Place of residence								
Miasto Urban areas	2011	303,8	100,0	86,7	4,3	8,2	0,6	0,1
	2021	359,4	100,0	83,2	4,4	10,5	1,5	0,4
Wieś Rural areas	2011	478,7	100,0	63,9	2,1	25,3	8,6	0,1
	2021	523,0	100,0	76,5	3,0	15,9	4,2	0,3

<sup>a</sup> W 2011 r. – pomagający członkowie rodzin.

<sup>a</sup> In 2011 – helping family members.

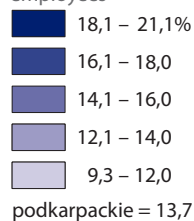
Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 najwyższy odsetek pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników, w odniesieniu do ogółu pracujących, zanotowano w powiecie lubaczowskim (21,1%), a następnie w powiatach: leskim (19,7%), bieszczadzkim (18,3%) i kolbuszowskim (18,2%). Natomiast najniższy odsetek odnotowano w Przemyślu (9,3%), a następnie w Tarnobrzegu (9,5%).

Pod względem statusu zatrudnienia<sup>4</sup> największy udział pracowników najemnych był w powiecie tarnobrzeskim (93,7%), a następnie w Tarnobrzegu i Przemyślu (po 93,6%). Pracujących na własny rachunek zatrudniających pracowników najwięcej było w powiatach bieszczadzkim i leskim (po 5,4%), natomiast pracujących w innym charakterze w powiecie lubaczowskim (9,0%).

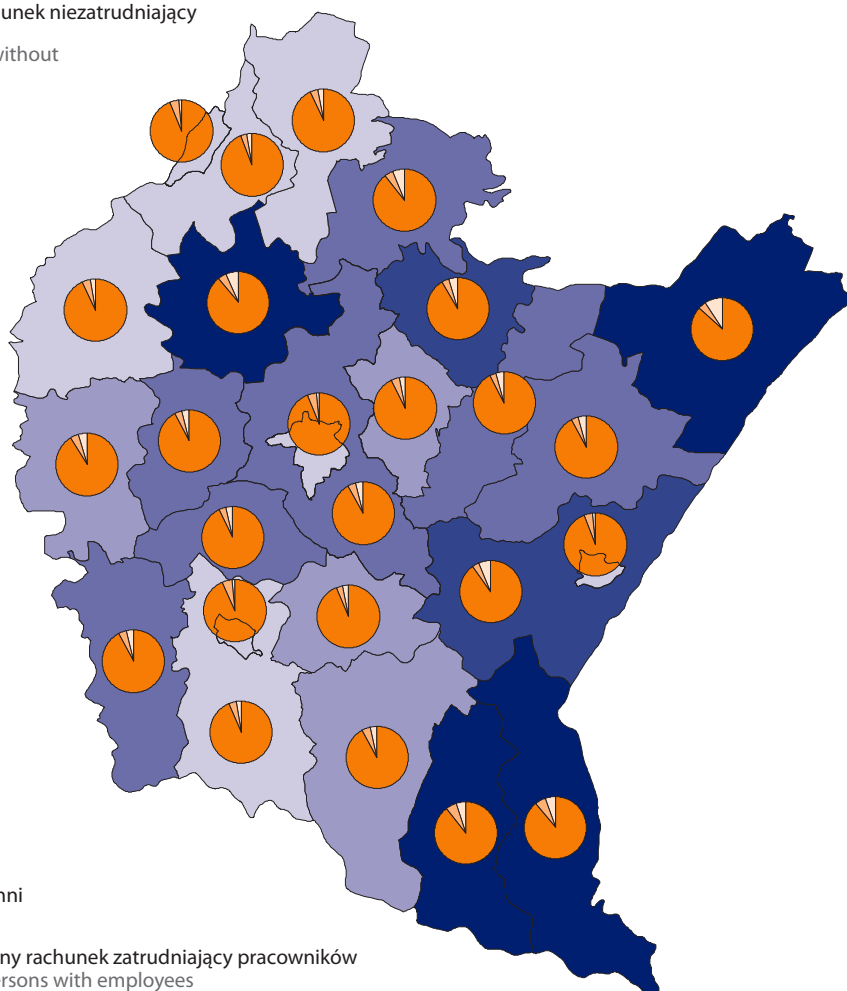
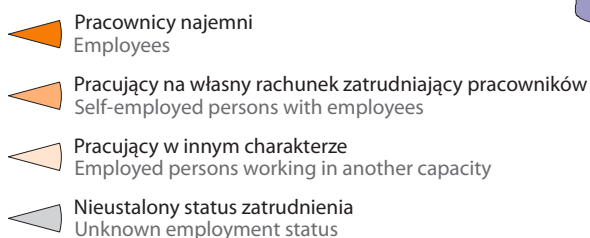
### Mapa 3. Pracujący według statusu zatrudnienia w 2021 r.

Map 3. Employed persons by employment status in 2021

Pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników  
Self-employed persons without employees



Status zatrudnienia:  
Employment status:



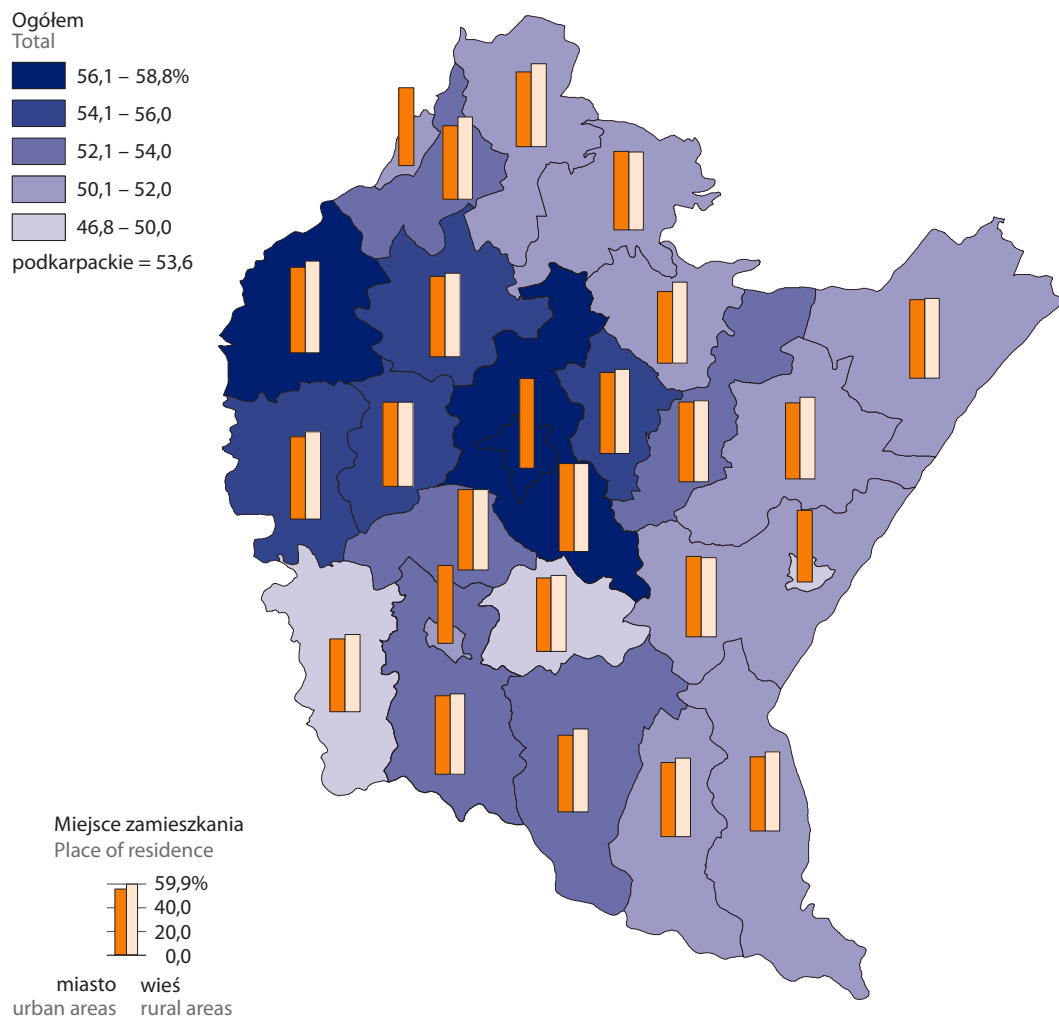
<sup>4</sup>Bez pracujących na własny rachunek niezatrudniających pracowników.

Według wyników NSP 2021 najwyższy wskaźnik zatrudnienia wystąpił w Rzeszowie (58,8%), a następnie w powiatach mieleckim (58,0%) i rzeszowskim (57,8%), natomiast najniższy w Przemyślu (46,8%), a następnie w powiatach brzozowskim (49,3%) i jasielskim (49,8%).

W przeważającej liczbie powiatów wskaźnik zatrudnienia wyższy był na wsi, niż w mieście, w tym najwyższa jego różnica wystąpiła w powiecie leżajskim (o 6,1 p.proc.), a następnie w tarnobrzeskim (o 5,6 p.proc.) i stalowowolskim (o 5,1 p.proc.). Powiaty, gdzie wskaźnik dla miast był wyższy niż dla wsi, to: przemyski (o 1,0 p.proc.), nizański (0,4 p.proc.) i ropczycko-sędziszowski (0,1 p.proc.).

#### Mapa 4. Wskaźnik zatrudnienia według miejsca zamieszkania w 2021 r.

Map 4. Employment rate by place of residence in 2021



## Rozdział 3. Bezrobotni

### Chapter 3. Unemployed persons

#### 3.1. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

##### 3.1. Unemployed persons by place of residence, sex and age groups

Na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 liczba bezrobotnych w województwie podkarpackim wyniosła 56,8 tys. osób i stanowiła 7,7% wszystkich bezrobotnych w Polsce. Mężczyźni stanowili 54,7%, natomiast kobiety 45,3% populacji bezrobotnych na Podkarpaciu.

W odniesieniu do wyników spisu z 2011 r. liczba bezrobotnych w województwie zmniejszyła się o 72,3 tys. osób (tj. o 56,0%). Spadek ten odnotowano również wśród mężczyzn o 35,3 tys. osób, jak i kobiet o 37,0 tys. osób (odpowiednio o 53,2% i 59,0%). Liczba bezrobotnych mieszkańców miast wyniosła 23,4 tys. osób (tj. 41,3%), natomiast osób zamieszkałych na wsi 33,3 tys. (tj. 58,7%). W porównaniu z wynikami NSP 2011 spadek liczby bezrobotnych był widoczny zarówno wśród mężczyzn zamieszkałych w miastach, jak i na wsi (odpowiednio o 58,2% i 49,1%) oraz wśród kobiet zamieszkałych w miastach i na wsi (odpowiednio o 63,1% i 55,5%).

**Tablica 6. Bezrobotni według płci i miejsca zamieszkania**  
Table 6. Unemployed persons by sex and place of residence

Wyszczególnienie Specifications	Ogółem Total			Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
	razem total	mężczyźni men	kobiety women	razem total	mężczyźni men	kobiety women	razem total	mężczyźni men	kobiety women
w tysiącach in thousands									
2011	129,1	66,4	62,7	59,5	30,0	29,4	69,7	36,4	33,3
2021	56,8	31,1	25,7	23,4	12,6	10,9	33,3	18,5	14,8
2011=100									
2021	44,0	46,8	41,0	39,4	41,8	36,9	47,8	50,9	44,5

Dominującymi grupami wśród bezrobotnych ogółem były osoby z grup wieku 25–34 oraz 35–44 lata, które łącznie stanowiły w 2021 r. ponad połowę zbiorowości bezrobotnych (53,7%). Większy był odsetek w tych dwóch grupach wieku wśród kobiet (58,0%), niż wśród mężczyzn (50,2%), a także nieco większy w miastach (55,8%), niż na wsi (52,3%).

W porównaniu z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 liczba bezrobotnych ogółem zmniejszyła się we wszystkich grupach wieku, a największy spadek odnotowano w grupie 15–24 lata – o 25,0 tys. osób (tj. o 74,9%).

**Wykres 11. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku**  
 Chart 11. Structure of unemployed persons by place of residence, sex and age groups

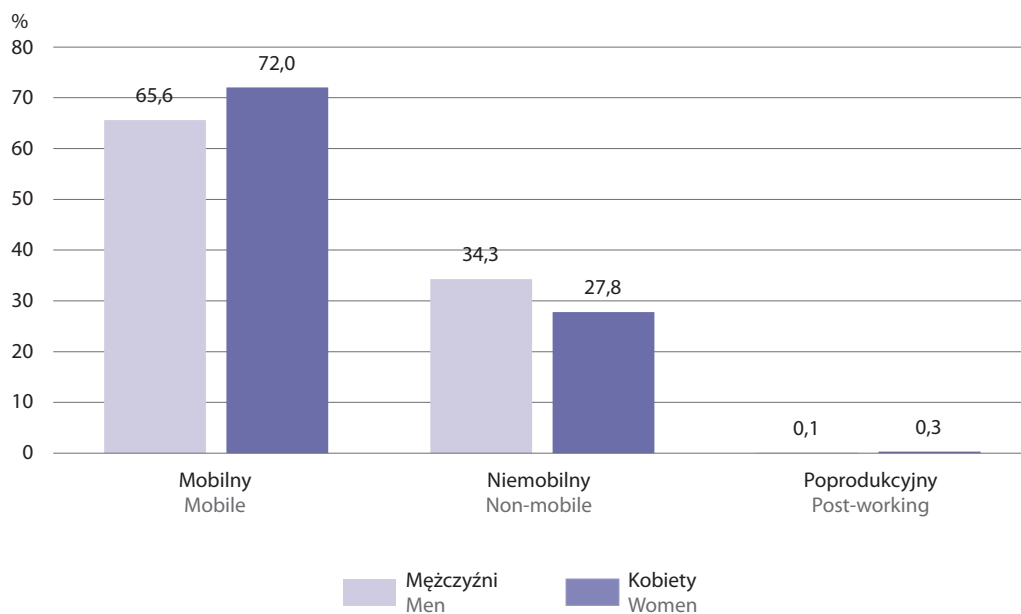


### 3.2. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci i ekonomicznych grup wieku

#### 3.2. Unemployed persons by place of residence, sex and economic age groups

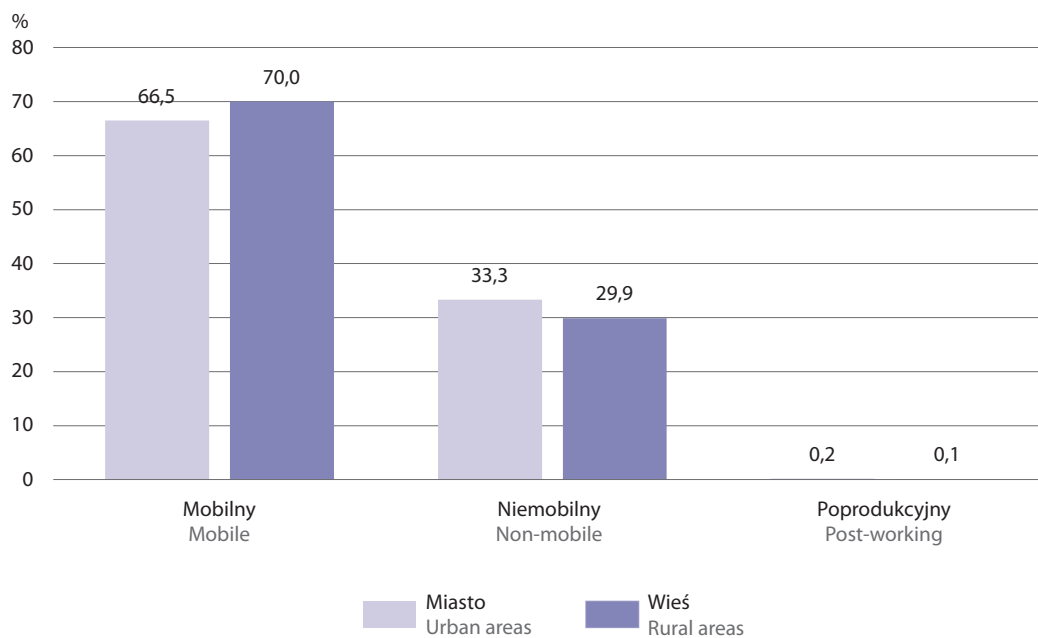
W 2021 r. w województwie podkarpackim (podobnie jak w Polsce) wśród bezrobotnych ogółem 99,8% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. W wieku mobilnym było 68,5% (w kraju – 66,2%), a 31,3% w wieku niemobilnym (33,5% w Polsce). Wśród bezrobotnych mężczyzn, którzy byli w wieku produkcyjnym mobilnym stanowili 65,6% (w Polsce – 62,3%), natomiast wśród bezrobotnych kobiet odsetek ten wyniósł 72,0% (71,0% w kraju).

**Wykres 12. Struktura bezrobotnych według płci i ekonomicznych grup wieku w 2021 r.**  
Chart 12. Structure of unemployed persons by sex and economic age groups in 2021



Na Podkarpaciu osób bezrobotnych w mieście w wieku produkcyjnym mobilnym było 66,5% (w kraju wskaźnik ten wynosił 65,3%), a na wsi 70,0% (67,7% w Polsce). W grupie osób niemobilnych mieszkańcy miast stanowili 33,3% (w kraju – 34,4%), natomiast mieszkańcy wsi 29,9% (w Polsce – 32,2%).

**Wykres 13. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania i ekonomicznych grup wieku w 2021 r.**  
Chart 13. Structure of unemployed persons by place of residence and economic age groups in 2021



### 3.3. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

#### 3.3. Unemployment rate by place of residence, sex and age groups

Według wyników NSP 2021 stopa bezrobocia w województwie podkarpackim wynosiła 6,0% (w Polsce – 4,1%). Zarówno w grupie mężczyzn jak i kobiet wskaźnik ten (podobnie jak w województwie) wynosił 6,0% (w kraju odpowiednio: 4,2% i 4,0%). Niewielkie różnice wystąpiły pomiędzy miastami, gdzie stopa bezrobocia wyniosła 6,1% (w Polsce – 4,2%), a obszarami wiejskimi, gdzie wyniosła 6,0% (4,0% w kraju).

W odniesieniu do wyników spisu z 2011 r. stopa bezrobocia na Podkarpaciu zmniejszyła się o 8,2 p.proc. (w kraju o 7,9 p.proc.), z tego wśród mężczyzn o 7,3 p.proc. (o 7,4 p.proc.), natomiast wśród kobiet o 9,3 p.proc. (o 8,5 p.proc.). W miastach województwa podkarpackiego wskaźnik stopy bezrobocia obniżył się o 10,3 p.proc. (w Polsce o 8,2 p.proc.), a na wsi o 6,7 p.proc. (o 7,4 p.proc. w kraju).

Pomimo że największy spadek stopy bezrobocia, w porównaniu z wynikami z poprzedniego spisu z 2011 r., odnotowano w grupie wieku 15–24 lata (o 21,2 p.proc.), a następnie 25–34 lata (o 8,8 p.proc.), to nadal najwyższy jej wskaźnik dotyczył tych dwóch grup wieku (odpowiednio: 12,0% i 7,1%). Pod względem wysokości stopy bezrobocia podobną tendencję w tych grupach wieku odnotowano również wśród mężczyzn i kobiet, a także mieszkańców miast i wsi.

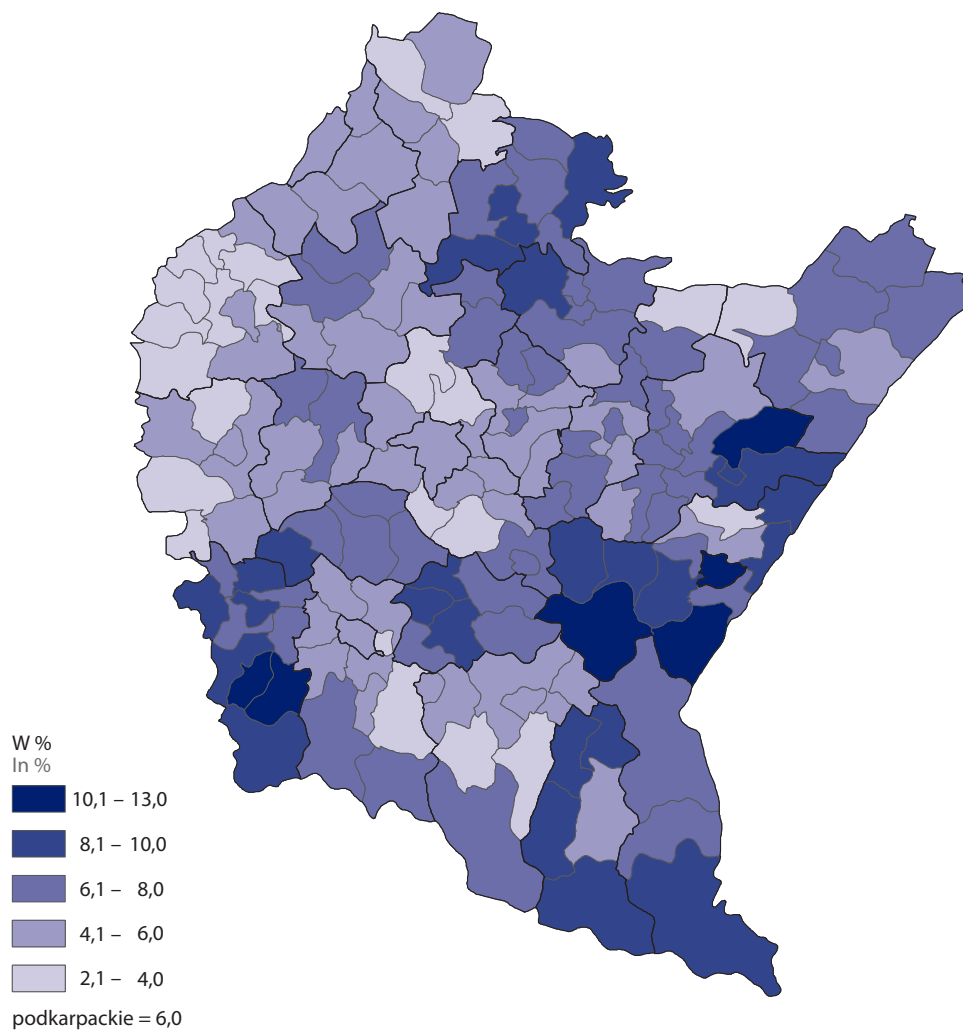
**Tablica 7. Stopa bezrobocia według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku**

Table 7. Unemployment rate by place of residence, sex and age groups

Wyszczególnienie Specifications	Rok Year	Ogółem Total	Wiek (w latach) Age (in years)					
			15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65 i więcej and over
			w % in %					
Ogółem Total	2011	14,2	33,2	15,9	11,4	10,6	7,5	0,6
	2021	6,0	12,0	7,1	5,5	5,1	4,7	0,2
Mężczyźni Men	2011	13,3	30,4	14,3	10,2	10,1	8,5	0,6
	2021	6,0	11,7	6,7	5,2	5,3	5,6	0,2
Kobiety Women	2011	15,3	37,3	17,9	12,8	11,1	6,1	0,6
	2021	6,0	12,3	7,6	5,9	4,9	3,4	0,2
Miasta Urban areas	2011	16,4	39,2	17,3	12,9	13,2	10,8	3,6
	2021	6,1	11,4	7,0	6,0	5,8	4,9	0,2
Wieś Rural areas	2011	12,7	30,2	14,9	10,5	8,7	5,1	0,1
	2021	6,0	12,2	7,2	5,1	4,7	4,6	0,3

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 najwyższa stopa bezrobocia rejestrowanego na Podkarpaciu wystąpiła w Przemyślu (10,3%), a następnie w powiatach jasielskim i leskim (po 8,2%) oraz nizańskim i przemyskim (po 8,0%). Natomiast najniższy jej poziom odnotowano w powiecie mieleckim (4,0%), a następnie w powiatach: dębickim (4,6%), sanockim (4,7%), krośnieńskim (4,8%) oraz rzeszowskim i stalowowolskim (po 4,9%). Wśród gmin województwa podkarpackiego najwyższa stopa bezrobocia wystąpiła w gminie Bircza (13,0%), a następnie Fredropol (11,4%). Natomiast najniższy jej poziom zaobserwowano w gminie Gawłuszowice (2,1%), a następnie Tuszów Narodowy (2,4%).

**Mapa 5. Stopa bezrobocia w 2021 r.**  
Map 5. Unemployment rate in 2021



### 3.4. Struktura bezrobotnych według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia

#### 3.4. Structure of unemployed persons by place of residence, sex and level of education

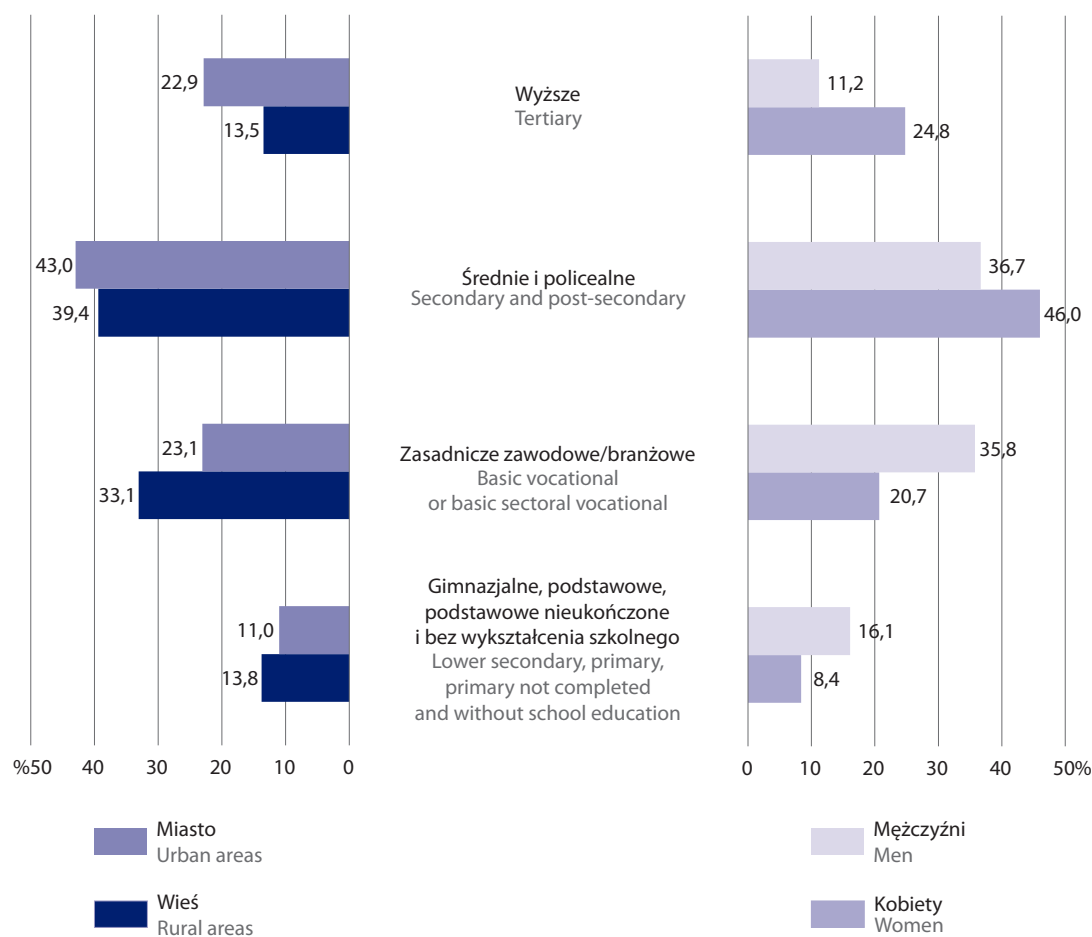
Według wyników NSP 2021 w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie podkarpackim przeważały osoby z wykształceniem średnim i policealnym, które stanowiły 40,9% (w Polsce – 36,8%). Wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe posiadało 29,0% bezrobotnych (26,9% w kraju), gimnazjalne lub niższe – 12,6% (18,8%), a wykształcenie wyższe (podobnie jak w Polsce) posiadało 17,4% bezrobotnych.



Bezrobotni mężczyźni byli słabiej wykształceni niż bezrobotne kobiety. Wśród bezrobotnych kobiet 46,0% posiadało wykształcenie średnie i policealne, natomiast wśród mężczyzn – 36,7%. Odwrotna sytuacja miała miejsce w przypadku mężczyzn z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym, którzy stanowili 35,8% (kobiety 20,7%). Wykształcenie wyższe posiadało 24,8% bezrobotnych kobiet, a 11,2% bezrobotnych mężczyzn.

W miastach odsetek osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem był wyższy niż na wsi (dla miast wynosił – 22,9%, a dla wsi – 13,5%), natomiast odwrotna sytuacja miała miejsce w przypadku wykształcenia zasadniczego zawodowego/branżowego (miasta – 23,1%, a wieś – 33,1%).

**Wykres 14. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.**  
Chart 14. Structure of unemployed persons by level of education, sex and place of residence in 2021



### 3.5. Bezrobotni według miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia i okresu poszukiwania pracy

#### 3.5. Unemployed persons by place of residence, sex, level of education and the time of job seeking

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 osoby poszukujące pracy powyżej 24 miesięcy stanowiły 30,6% ogółu bezrobotnych (w Polsce – 30,3%). Drugim pod względem wysokości tego wskaźnika był przedział 13–24 miesiące, do którego zaliczało się 24,8% bezrobotnych (w kraju – 21,9%). Ponad rok poszukiwało pracy 55,6% bezrobotnych mężczyzn i 54,9% bezrobotnych kobiet. Wśród bezrobotnych mieszkańców miast 23,7% poszukiwało pracy przez okres 13–24 miesięcy, a 33,2% przez ponad 2 lata (na wsi odpowiednio 25,5% i 28,7%).

**Tablica 8. Bezrobotni według okresu poszukiwania pracy oraz płci i miejsca zamieszkania**

Table 8. Unemployed persons by the time of job seeking, by sex and place of residence

Wyszczególnienie Specifications		Ogółem Total	Według okresu poszukiwania pracy By the time of job seeking						
			do 1 m-ca up to 1 month	2–3	4–6	7–12	13–24	powyżej 24 m-cy more than 24 months	nieustalony unknown
a – w tysiącach in thousands	b – w % in %								
Ogółem Total	a	56,8	1,4	4,4	8,0	8,6	14,1	17,3	2,9
	b	100,0	2,5	7,7	14,2	15,2	24,8	30,6	5,1
Mężczyźni Men	a	31,1	0,8	2,6	4,6	4,7	7,8	9,5	1,1
	b	100,0	2,7	8,3	14,9	15,0	25,1	30,5	3,5
Kobiety Women	a	25,7	0,6	1,8	3,4	3,9	6,3	7,9	1,8
	b	100,0	2,3	7,0	13,3	15,3	24,3	30,6	7,1
Miasta Urban areas	a	23,4	0,6	1,7	3,0	3,4	5,5	7,8	1,4
	b	100,0	2,5	7,2	12,9	14,6	23,7	33,2	5,9
Wieś Rural areas	a	33,3	0,8	2,7	5,0	5,2	8,5	9,6	1,5
	b	100,0	2,5	8,1	15,0	15,6	25,5	28,7	4,6

Poziom wykształcenia miał wpływ na długość okresu poszukiwania pracy przez bezrobotnych. Osoby poszukujące pracy w przedziale do 3 miesięcy z wykształceniem wyższym stanowiły 12,7%, wykształceniem średnim i policealnym – 11,5%, zasadniczym zawodowym/branżowym – 8,6%, a z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym – 6,7%. Najwięcej bezrobotnych poszukujących pracy ponad rok to osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (70,2%), a następnie z wykształceniem: zasadniczym zawodowym/branżowym (61,7%), średnim i policealnym (50,6%) oraz wyższym (45,0%).

**Tablica 9. Bezrobotni według okresu poszukiwania pracy oraz poziomu wykształcenia**  
Table 9. Unemployed persons by the time of job seeking by place of residence

Wyszczególnienie Specifications		Ogółem Total	Według okresu poszukiwania pracy By the time of job seeking						
			do 1 m-ca up to 1 month	2-3	4-6	7-12	13-24	powyżej 24 m-cy more than 24 months	nieustalony unknown
a – w tysiącach in thousands	b – w % in %								
Ogółem Total	a	56,8	1,4	4,4	8,0	8,6	14,1	17,3	2,9
	b	100,0	2,5	7,7	14,2	15,2	24,8	30,6	5,1
Wyższe Tertiary	a	9,9	0,3	0,9	1,6	1,8	2,3	2,1	0,8
	b	100,0	3,2	9,5	16,4	18,3	23,6	21,4	7,7
Średnie i police- alne Secondary and post-secondary	a	23,2	0,7	2,0	3,5	3,9	5,9	5,9	1,4
	b	100,0	2,9	8,6	15,1	16,6	25,4	25,2	6,2
Zasadnicze zawodowe/ branżowe Basic vocational or basic sec- toral vocational	a	16,5	0,3	1,1	2,2	2,2	4,2	5,9	0,5
	b	100,0	1,9	6,7	13,1	13,5	25,5	36,2	3,2
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne pod- stawowe i bez wykształcenia szkolnego Lower second- ary, primary, incomplete primary and without school education	a	7,2	0,1	0,3	0,8	0,7	1,6	3,4	0,2
	b	100,0	2,0	4,7	10,7	10,0	22,8	47,4	2,5

## Rozdział 4. Bierni zawodowo

### Chapter 4. Economically inactive persons

Kolejną kategorią podlegającą analizie, na podstawie wyników spisu z 2021 r., jest zbiorowość biernych zawodowo; należy przy tym zaznaczyć, że ważnym elementem opisu populacji tej grupy są przyczyny bierności zawodowej.

#### 4.1. Bierni zawodowo według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku

##### 4.1. Economically inactive persons by place of residence, sex and age groups

W 2021 r. przeprowadzony został Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań na terenie całego kraju, w tym województwa podkarpackiego, na podstawie którego zbiorowość biernych zawodowo liczyła 707,3 tys. osób w wieku 15 lat i więcej, co stanowiło 43,0% ludności w wieku co najmniej 15 lat z ustalonym statusem na rynku pracy i 5,7% ogółu biernych zawodowo w kraju. Porównując populację biernych zawodowo do wyników spisu z 2011 r., odnotowano spadek liczby biernych zawodowo o 27,0 tys. osób (tj. o 3,7%).

W układzie terytorialnym według gmin województwa podkarpackiego, zróżnicowanie odsetka biernych zawodowo do ogółu ludności z ustalonym statusem ekonomicznym, odnotowano w przedziale od 35,4% do 49,2% wobec 43,0% dla wartości województwa podkarpackiego oraz 40,8% dla Polski. Najwyższy odsetek biernych zawodowo odnotowano w gminie Ulanów w powiecie niżańskim (49,2%), a następnie w gminie Nozdrzec w powiecie brzozowskim (49,1%). Najniższy natomiast odsetek biernych zawodowo wystąpił w gminach z powiatu mieleckiego, tj. w Wadowicach Górnych (35,4%), a w następnej kolejności w Czerminie (35,5%).

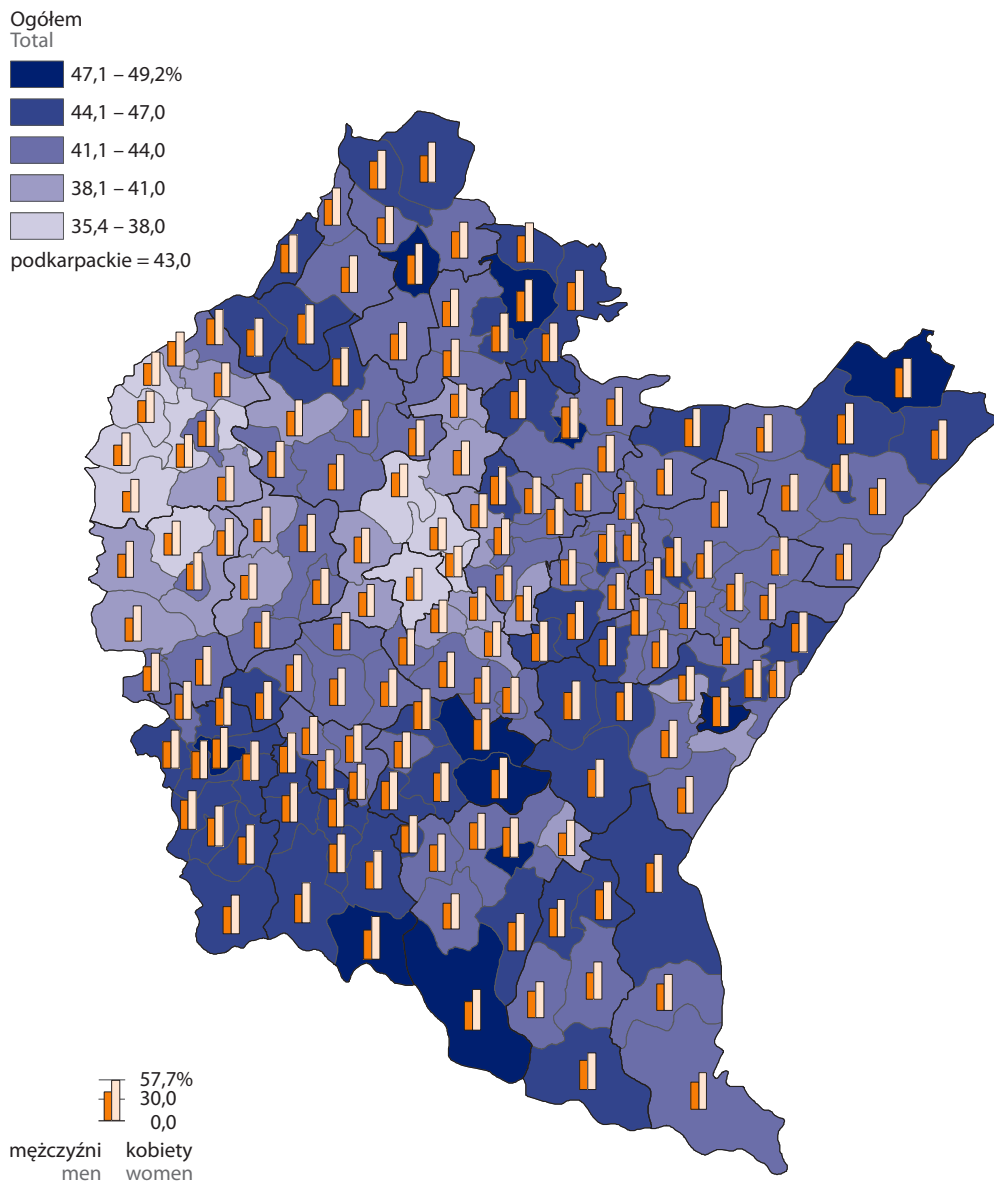
Na podstawie analizy danych spisowych z 2021 r. ze względu na płeć możemy stwierdzić, że wśród osób biernych zawodowo więcej było kobiet niż mężczyzn. Kobiet biernych zawodowo odnotowano 49,9% spośród ogółu kobiet mieszkających w województwie podkarpackim z ustalonym statusem na rynku pracy, wobec 35,6% dla mężczyzn biernych zawodowo spośród ogółu mężczyzn mieszkających w województwie podkarpackim z ustalonym statusem aktywności zawodowej. W kraju, podobnie jak w województwie podkarpackim, kobiety częściej niż mężczyźni pozostawały nieaktywne zawodowo (w 2021 r. – 47,4% dla kobiet, wobec 33,5% dla mężczyzn).

W ujęciu terytorialnym według powiatów województwa podkarpackiego najwyższe i najniższe wartości odsetka biernych zawodowo, liczone do ogółu mieszkańców danego powiatu z ustalonym statusem aktywności zawodowej, w 2021 r. dotyczyły miast na prawach powiatu, tj. Przemysła i Rzeszowa. Największy odsetek biernych zawodowo odnotowano w Przemysłu – zarówno dla ogółu jego mieszkańców (47,8%), jak i w podziale na płeć – dla kobiet 53,8%, a dla mężczyzn 40,6% – obliczony do ogółu kobiet/mężczyzn mieszkających w danym powiecie. Najmniejszy natomiast odsetek biernych zawodowo odnotowano w Rzeszowie. Dla ogółu biernych zawodowo miasta Rzeszowa odsetek ten wyniósł 37,9%, a dla kobiet i mężczyzn odpowiednio 43,5% oraz 31,5%.

W podziale administracyjnym według gmin, uwzględniając płeć, najwyższym odsetkiem biernych zawodowo mężczyzn charakteryzowała się gmina miejska Leżajsk (42,3%), a w dalszej kolejności gmina Nozdrzec w powiecie brzozowskim (41,6%). Najniższy natomiast odsetek biernych zawodowo mężczyzn cechował gminy z powiatu mieleckiego, a mianowicie – Wadowice Górne (26,8%), a następnie Radomyśl Wielki (28,3%).

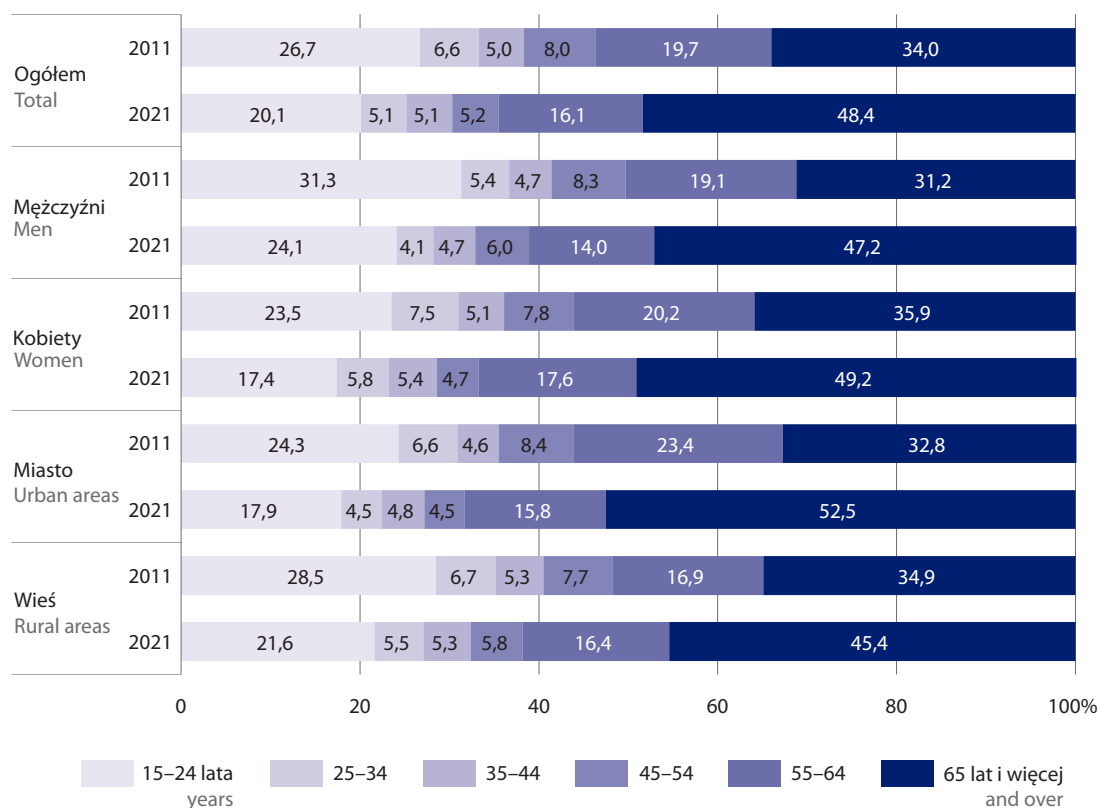
Najwięcej kobiet biernych zawodowo odnotowano wśród mieszkańców gminy Jaślika w powiecie krośnieńskim (57,7%), a następnie w gminie Ulanów w powiecie niżańskim (56,9%). Najmniej natomiast kobiet biernych zawodowo było wśród osób mieszkających w gminie Krasne w powiecie rzeszowskim (41,4%), a w dalszej kolejności w gminie Czermin w powiecie mieleckim (42,3%).

**Mapa 6. Odsetek biernych zawodowo według płci w 2021 r.**  
 Map 6. Percentage of economically inactive persons by sex in 2021



**Wykres 15. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i grup wieku**

Chart 15. Structure of economically inactive persons aged 15 years and over by place of residence, sex and age groups



Warto zaznaczyć, że populacja osób biernych zawodowo jest zróżnicowana, ponieważ zalicza się do niej m.in. osoby, które jeszcze nie weszły na rynek pracy, w tym większość młodzieży uczącej się, jak i te osoby, które już definitywnie z rynku pracy odeszły, w tym część emerytów i rencistów.

W grupie biernych zawodowo zarówno w województwie podkarpackim, jak i w kraju znajdują się przede wszystkim osoby starsze, tj. w wieku 65 lat i więcej, a także młodsze, tj. w grupie wieku 15–24 lata. Według danych NSP 2021 w województwie podkarpackim odsetek biernych zawodowo w wieku 65 lat i więcej stanowił 48,4% ogółu biernych zawodowo, natomiast w grupie wieku 15–24 lata – 20,1% ogółu nieaktywnych zawodowo.

W podziale zarówno na płeć, jak i miejsce zamieszkania zdecydowanie najliczniejszą grupę biernych zawodowo w województwie podkarpackim (według wyników spisu powszechnego zarówno z 2011 r., jak i z 2021 r.) odnotowano wśród osób w wieku 65 lat i więcej, a następnie w grupie wieku 15–24 lata. Stosunkowo istotny był również udział osób w grupie wieku 55–64 lata.

Porównując strukturę biernych zawodowo pod względem 10-letnich grup wieku i analizując zmiany, jakie nastąpiły pomiędzy rokiem 2011 a 2021 w województwie podkarpackim, należy zaznaczyć, że jedynie u osób w wieku 65 lat i więcej nastąpił znaczący wzrost osób biernych zawodowo (o 92,8 tys. osób, tj. o 37,2%). W pozostałych grupach wieku, tzn. od 15 do 64 lat odnotowano spadek osób biernych zawodowo, w tym największy o 37,2% (tj. o 21,9 tys. osób) w grupie wieku 45–54 lata. Istotny spadek osób biernych zawodowo odnotowano również dla grupy wieku 15–24 lata (o 27,5%, tj. o 53,9 tys. osób).

## 4.2. Bierni zawodowo według poziomu wykształcenia

### 4.2. Economically inactive persons by level of education

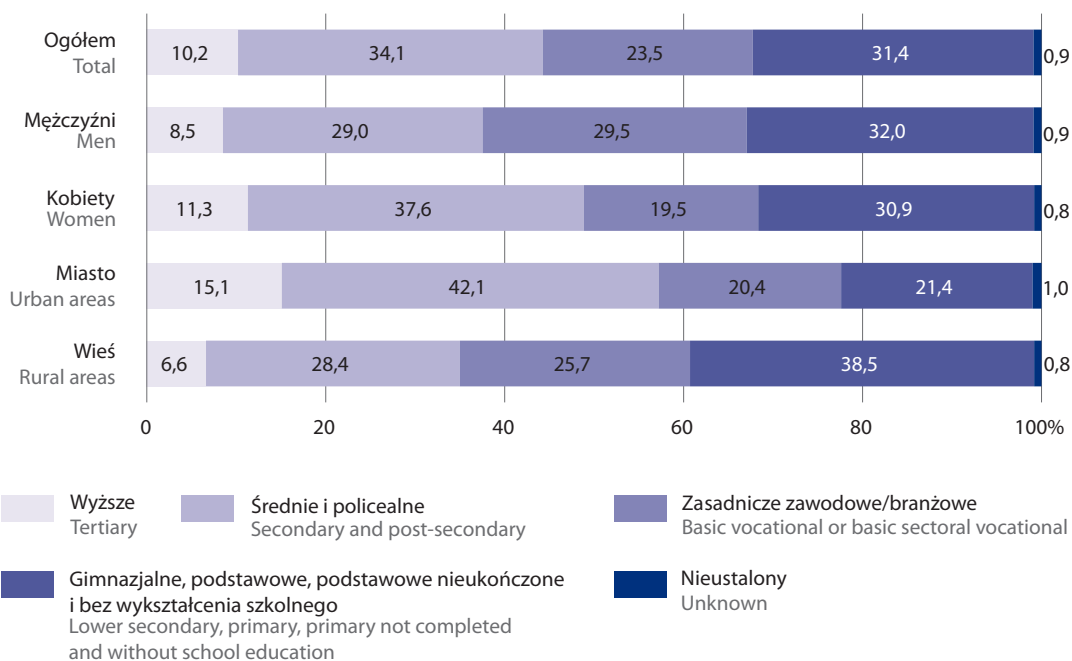
Osoby biernie zawodowo w wieku 15 lat i więcej w województwie podkarpackim posiadały najczęściej wykształcenie średnie i policealne (34,1%), następnie gimnazjalne, podstawowe, nieukończone podstawowe i bez wykształcenia szkolnego (31,4%), a w dalszej kolejności zasadnicze zawodowe/branżowe, a także wyższe (odpowiednio 23,5% i 10,2%). W województwie podkarpackim dla 0,9% osób biernych zawodowo w wieku co najmniej 15 lat nie udało się ustalić poziomu wykształcenia.

Według danych spisu powszechnego NSP 2021 pod względem poziomu wykształcenia podobną tendencję jak w województwie podkarpackim można było zauważyć również w kraju. Największy odsetek odnotowano w grupie biernych zawodowo z wykształceniem średnim i policealnym (34,4%), a najmniej osoby z wykształceniem wyższym (11,2%).

W województwie podkarpackim kobiety biernie zawodowo posiadały najczęściej wykształcenie co najwyżej policealne (37,6%), a mężczyźni wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, nieukończone podstawowe i bez wykształcenia szkolnego (32,0%). Mieszkańcy miast biernie zawodowo posiadali najczęściej wykształcenie średnie i policealne – 42,1%, a najwięcej mieszkańców wsi biernych zawodowo posiadało wykształcenie co najwyżej gimnazjalne – 38,5%.

#### Wykres 16. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania, płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.

Chart 16. Structure of economically inactive persons aged 15 years and over by place of residence, sex and level of education in 2021



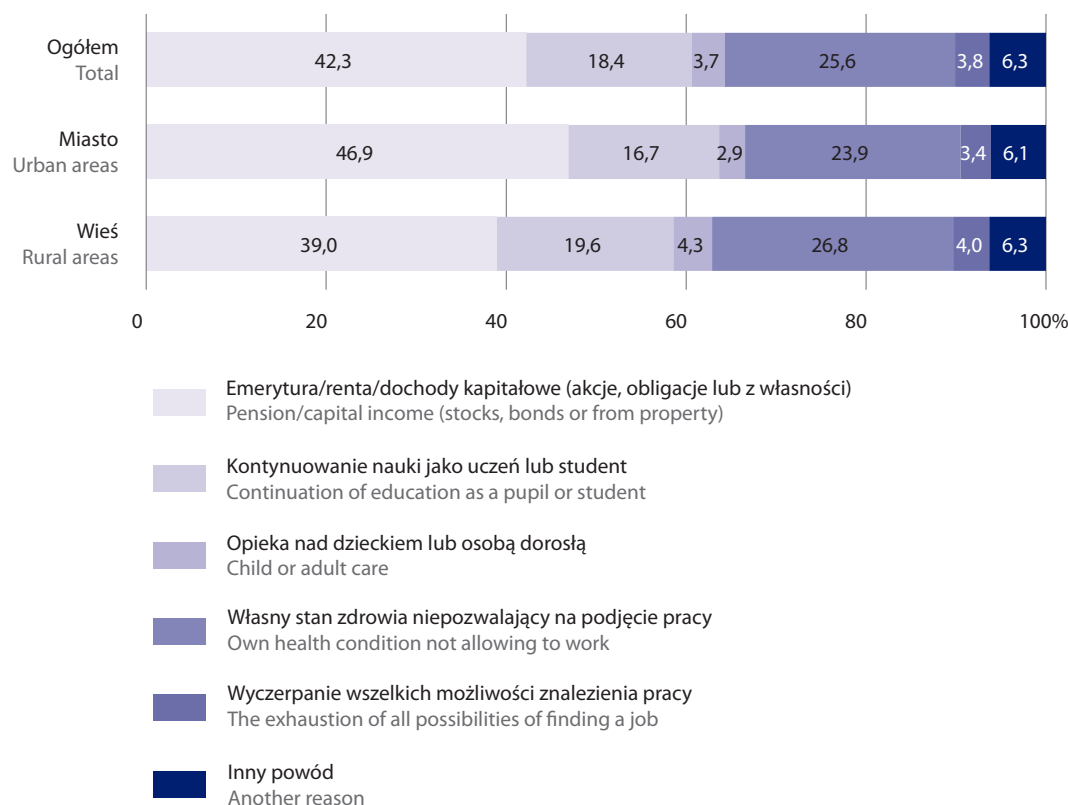
### 4.3. Bierni zawodowo według przyczyn bierności zawodowej

#### 4.3. Economically inactive persons by reasons for inactivity

Istotnym elementem analizy populacji biernych zawodowo są przyczyny bierności zawodowej<sup>5</sup>. Według wyników spisu z 2021 r. w województwie podkarpackim przejście na emeryturę, rentę, a także dochody kapitałowe (akcje, obligacje lub z własności) były najczęstszymi przyczynami bierności zawodowej – tę przyczynę zadeklarowało 299,2 tys. osób, co stanowiło 42,3% ogółu biernych zawodowo. Następnie 180,8 tys. osób (tj. 25,6% ogółu populacji biernych zawodowo) wskazywało na własny stan zdrowia niepozwalający na podjęcie pracy. W dalszej kolejności wskazywano na kontynuowanie nauki jako uczeń lub student i było to przyczyną bierności zawodowej dla 130,0 tys. osób (tj. 18,4% biernych zawodowo). Stosunkowo rzadziej wskazywano na wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy oraz na opiekę nad dzieckiem lub osobą dorosłą i dotyczyło to odpowiednio 3,8% oraz 3,7% ogółu biernych zawodowo.

#### Wykres 17. Struktura biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej według miejsca zamieszkania i przyczyn bierności w 2021 r.

Chart 17. Structure of economically inactive persons aged 15 years and over by place of residence and reasons for inactivity in 2021



Analiza danych NSP 2021 dla Polski wskazuje na podobną tendencję, jeżeli chodzi o przyczyny bierności zawodowej jak w województwie podkarpackim. Najczęściej podawaną przyczyną bierności zawodowej było korzystanie ze świadczeń emerytalnych, rentowych, dochodów kapitałowych (akcje, obligacje lub z własności) dla co drugiej osoby spośród biernych zawodowo w kraju. Następnie co czwarta osoba była bierna zawodowo z powodu własnego stanu zdrowia niepozwalającego na podjęcie pracy. Kolejną pod względem liczebności grupą biernych zawodowo były osoby, które kontynuowały naukę jako uczeń lub

<sup>5</sup>Ze względu na częściowo tylko zbieżne kafeteria odpowiedzi zastosowane w obu spisach analiza porównawcza danych o przyczynach bierności w 2011 r. i 2021 r. została pominięta.



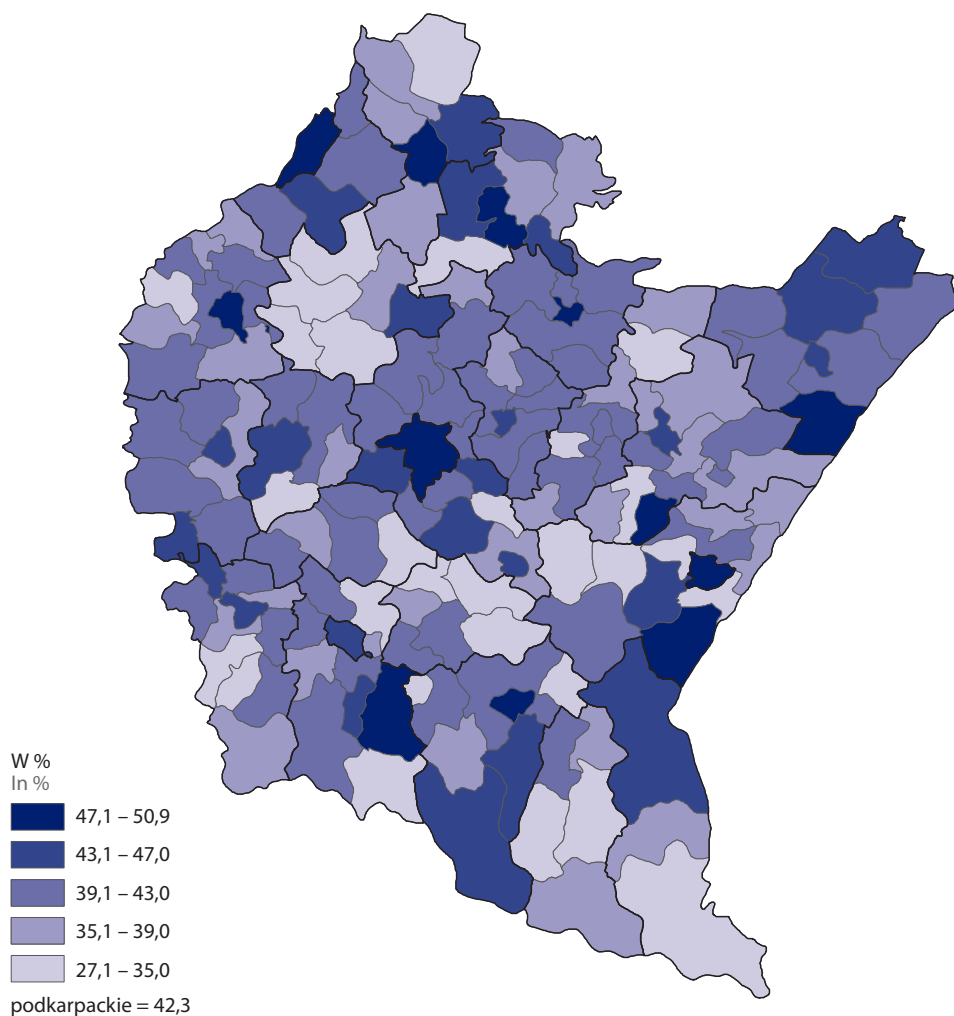
student i tu z kolei co szósta osoba była bierna zawodowo, a co dwudziesta ósma osoba ze względu na opiekę nad dzieckiem lub osobą dorosłą była nieaktywna zawodowo. Najbardziej podawano jako przyczynę wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy.

Uwzględniając podział na miasto i wieś, większość biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej stanowili mieszkańcy wsi (58,1%; 411,2 tys. osób), co jest też związane z większą populacją ludności na wsi niż w miastach województwa podkarpackiego.

W 2021 r. zarówno wśród mieszkańców miast, jak i wsi województwa podkarpackiego przeważającą przyczyną bierności była emerytura, renta, dochody kapitałowe (akcje, obligacje lub z własności) i zadeklarowało ją 46,9% biernych zawodowo w miastach oraz 39,0% biernych zawodowo na wsi. Natomiast wśród biernych zawodowo mieszkańców wsi najchętniej wskazywano na wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy (4,0%), a wśród biernych zawodowo mieszkańców miast najmniej wskazywana była opieka nad dzieckiem lub osobą dorosłą (2,9%).

**Mapa 7. Bierni zawodowo z powodu emerytury, renty, dochodów kapitałowych (akcji, obligacji lub z własności) w 2021 r.**

Map 7. Economically inactive persons due to pension/capital income (stocks, bonds or from property) in 2021

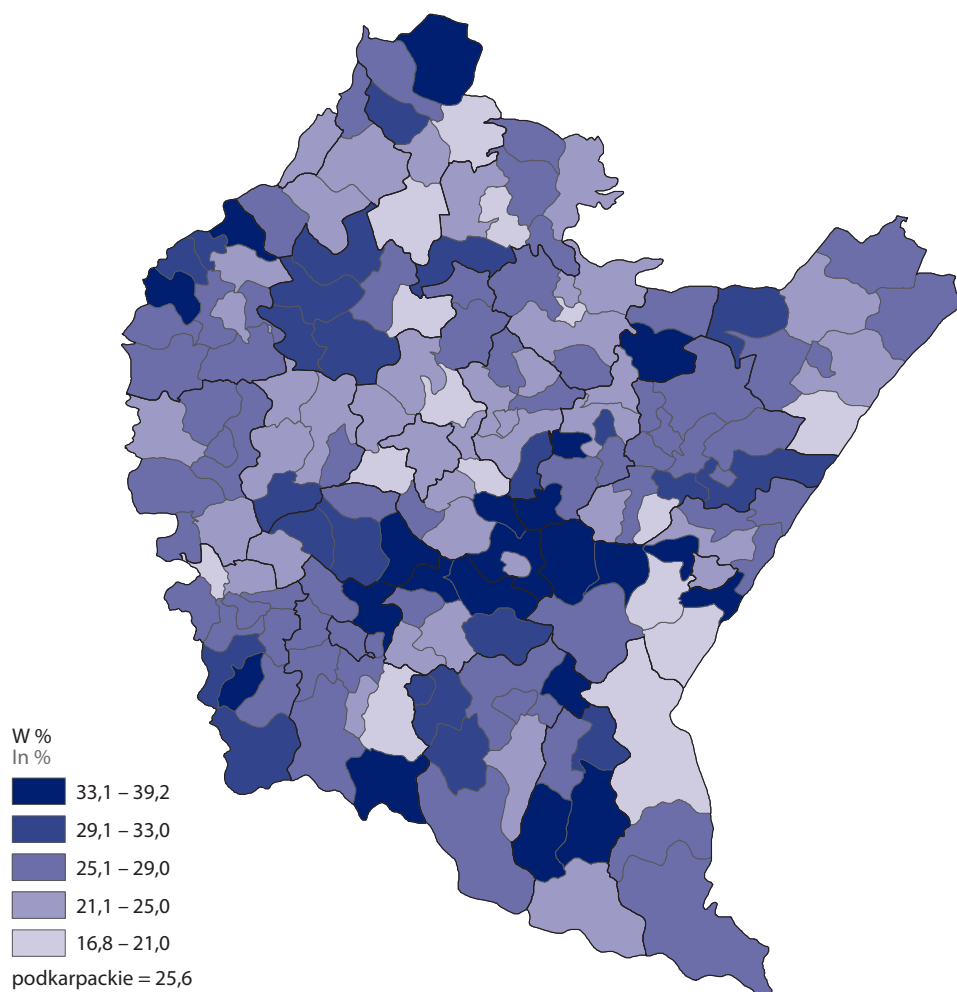


Uwzględniając podział według powiatów w 2021 r., jeżeli chodzi o dominującą przyczynę bierności zawodowej dla województwa podkarpackiego, tj. emerytura, renta, dochody kapitałowe (akcje, obligacje lub z własności) to najwyższy odsetek odnotowano w Przemyślu (49,1%), a najniższy w powiecie kolbuszowskim (34,4%).

W układzie terytorialnym województwa podkarpackiego, biorąc pod uwagę gminy, największy odsetek biernych zawodowo z powodu emerytury, renty, dochodów kapitałowych (akcji, obligacji lub z własności) w 2021 r. odnotowano w gminie miejskiej Stalowa Wola i przyczyna ta stanowiła 50,9% ogółu biernych zawodowo w tej gminie. Wysoki odsetek biernych zawodowo wystąpił również w gminie Fredropol (50,7%) w powiecie przemyskim. Natomiast gminę Jaśliska w powiecie krośnieńskim cechował najniższy odsetek biernych zawodowo z tą przyczyną bierności (27,1%). Niski odsetek biernych zawodowo odnotowano również w gminie Jeżowe w powiecie nizańskim (29,4%).

**Mapa 8. Bierni zawodowo z powodu własnego stanu zdrowia niepozwalającego na podjęcie pracy w 2021 r.**

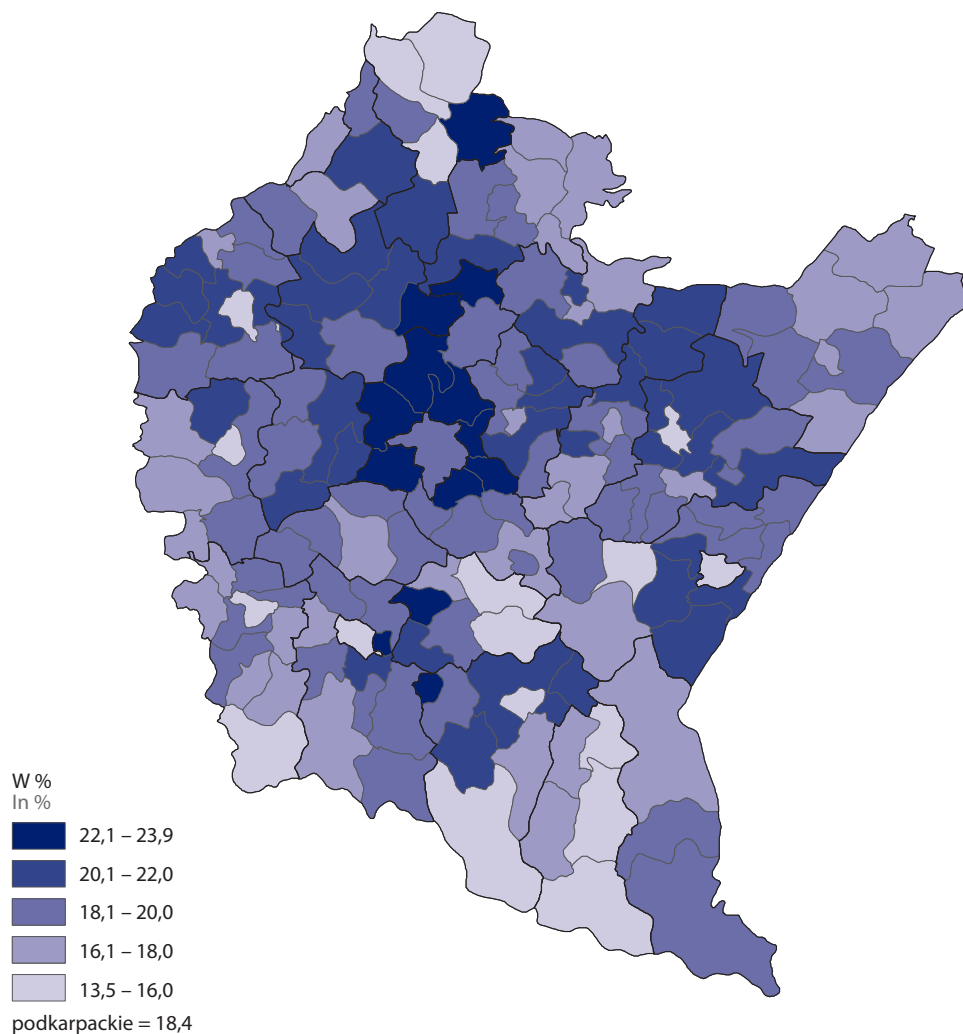
Map 8. Economically inactive persons due to their own health condition not allowing them to work in 2021



Własny stan zdrowia niepozwalający na podjęcie pracy w 2021 r. był najczęstszą przyczyną bierności zawodowej w powiecie leskim (31,3%), a najrzadziej deklarowano tę przyczynę bierności w Rzeszowie (21,2%).

W 2021 r., jako gminę z największym udziałem osób biernych zawodowo z powodu własnego stanu zdrowia niepozwalającego na podjęcie pracy należy wymienić Jaśliska w powiecie krośnieńskim (39,2%), a następnie gminę Baligród w powiecie leskim (38,9%). Najniższy natomiast udział biernych zawodowo z tego powodu wystąpił w gminie Pysznica w powiecie stalowowolskim (16,8%), a w dalszej kolejności w gminie Rudnik nad Sanem w powiecie niżańskim (16,9%).

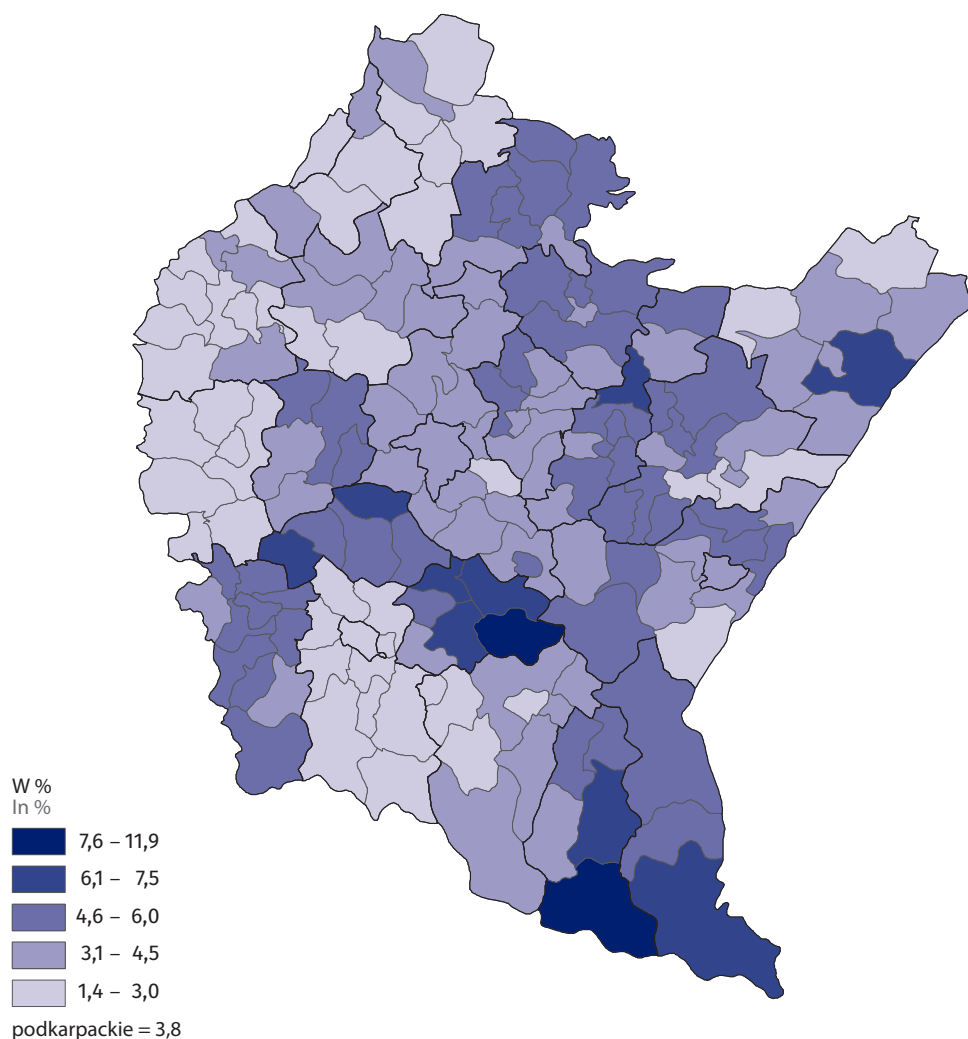
**Mapa 9. Bierni zawodowo z powodu kontynuowania nauki jako uczeń lub student w 2021 r.**  
Map 9. Economically inactive persons due to continuing education as a pupil or student in 2021



Wśród powiatów województwa podkarpackiego kontynuowanie nauki przez uczniów lub studentów było najczęściej wskazywaną przyczyną bierności zawodowej w powiecie rzeszowskim w roku 2021 – 21,7%, zaś najrzadziej w Przemyślu – 15,2%.

W 2021 r. z powodu kontynuowania nauki jako uczeń lub student najwyższy odsetek biernych zawodowo wystąpił w gminach z powiatu rzeszowskiego, a mianowicie w gminie Krasne (23,9%), a także w gminie Trzebownisko (23,6%) oraz w gminie Głogów Małopolski (23,5%). Najniższy natomiast odsetek biernych zawodowo z tego powodu wystąpił w gminie Komańcza w powiecie sanockim oraz w gminie miejskiej Stalowa Wola (po 13,5%). Stosunkowo niski odsetek biernych zawodowo wystąpił również w gminie Solina w powiecie leskim (13,9%).

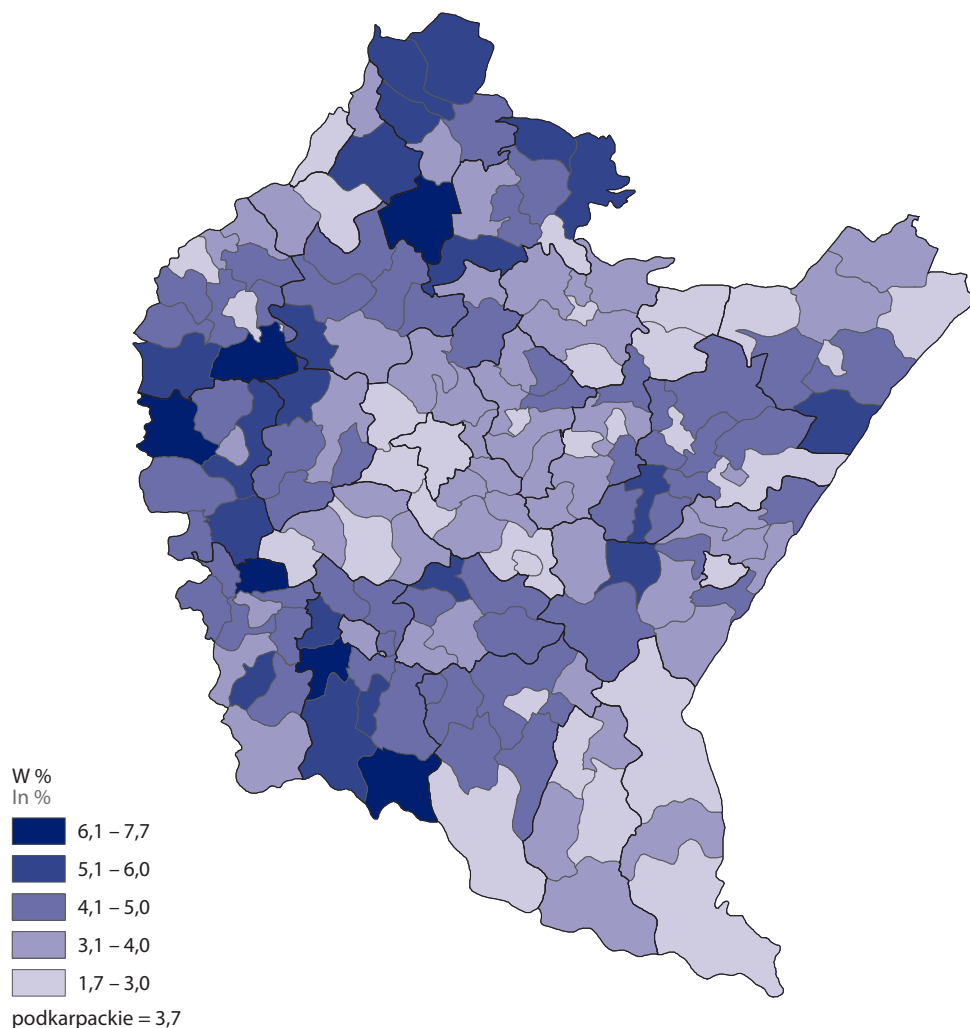
**Mapa 10. Bierni zawodowo z powodu wyczerpania wszelkich możliwości znalezienia pracy w 2021 r.**  
 Map 10. Economically inactive persons due to exhaustion of all possibilities of finding a job in 2021



Brak możliwości znalezienia pracy to najczęściej podawana przyczyna bierności zawodowej odnotowana w 2021 r. wśród mieszkańców powiatu brzozowskiego – 6,5%, zaś najrzadziej podawano ją w Krośnie (1,7%).

W 2021 r. wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy było najczęstszą przyczyną bierności w gminie Cisna w powiecie leskim i tę przyczynę deklarowało 11,9% ogółu biernych zawodowo z tej gminy. Również stosunkowo często wskazywano na tę przyczynę bierności w gminie Dydnia w powiecie brzozowskim (8,9%). Najrzadziej wskazywano na nią w gminie Borowa w powiecie mieleckim oraz w gminie Miejsce Piastowe w powiecie krośnieńskim (po 1,4%). Natomiast 1,6% osób biernych zawodowo zadeklarowało tę przyczynę zarówno w gminie Padew Narodowa w powiecie mieleckim, jak i w gminie Stary Dzików w powiecie lubaczowskim.

**Mapa 11. Bierni zawodowo z powodu opieki nad dzieckiem lub osobą dorosłą w 2021 r.**  
 Map 11. Economically inactive persons due to child or adult care in 2021



Opieka nad dzieckiem lub osobą dorosłą w 2021 r. była najczęstszą przyczyną podawaną wśród osób z powiatu krośnieńskiego (5,3%), najrzadziej natomiast tę przyczynę wskazywano w Rzeszowie oraz w Tarnobrzegu (po 2,5%).

W 2021 r. opieka nad dzieckiem lub osobą dorosłą była dominującą przyczyną w gminie Bojanów w powiecie stalowowolskim i wskazywało ją 7,7% ogółu biernych zawodowo w tej gminie. Również stosunkowo duży odsetek wskazywało na tę przyczynę bierności wśród osób biernych zawodowo w gminie Jaślińska w powiecie krośnieńskim – 7,5%. Najmniej natomiast biernych zawodowo tę przyczynę wskazywało w gminie miejskiej Dynów w powiecie rzeszowskim (1,7%), a następnie w gminie miejskiej Leżajsk (1,8%).

# Uwagi metodologiczne

## 1. Zakres i procedura badań

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań przeprowadzony został w okresie od 1 kwietnia do 30 września 2021 r., według stanu na dzień 31 marca 2021 r. godzina 24:00.

Zgodnie z metodologią rekomendowaną dla badań rynku pracy przez Międzynarodową Organizację Pracy, w części dotyczącej aktywności ekonomicznej, do określenia faktu wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy, czyli pomiaru aktywności bieżącej, dokonano w przedziale czasu nazywanym okresem referencyjnym, którym był tydzień kończący się w dniu referencyjnym badania (tj. okres od 25 do 31 marca 2021 r.).

Badanie to było badaniem pełnym i obejmowało wszystkie osoby fizyczne stale zamieszkałe i czasowo przebywające na terytorium Polski, z wyłączeniem szefów oraz cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych, członków ich rodzin oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na mocy ustaw, umów międzynarodowych lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 r. o Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2021 przekazanie danych przez osoby fizyczne było obowiązkowe. Ten sam akt prawny nakładał na badane osoby obowiązek udzielania dokładnych, wyczerpujących i zgodnych z prawdą odpowiedzi. Odpowiedzi dotyczące osób, które nie ukończyły 18. roku życia oraz nieobecnych dokonywały pełnoletnie osoby wspólnie z nimi zamieszkałe. W odniesieniu do osób przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania dane spisowe były pozyskiwane w zakresie posiadanej dokumentacji od właścicieli, administratorów lub zarządców obiektów.

Spis został zrealizowany metodą mieszaną, tj. z wykorzystaniem danych zebranych od respondentów oraz danych pochodzących ze źródeł administracyjnych. W pierwszej kolejności informacje zbierane w spisie pobrane zostały z dostępnych źródeł administracyjnych i wykorzystano je do przygotowania oraz aktualizacji wykazu danych osobowych i adresowych, a także jako bezpośrednie źródło danych spisowych. Następnie dane objęte zakresem informacyjnym spisu 2021 zostały zebrane od całej populacji podlegającej badaniu poprzez elektroniczny formularz spisowy. Zostało to wykonane przy wykorzystaniu następujących metod i w następujących terminach:

- **CAWI (Computer-Assisted Web Interviewing)** – samospis internetowy polegał na wypełnianiu przez badanych elektronicznego formularza i realizowany był od 1 kwietnia do 30 września 2021 r.
- **„Spis na żądanie”** – wywiad telefoniczny na żądanie respondenta realizowany był za pośrednictwem infolinii spisowej od 1 kwietnia do 30 września 2021 r.
- **CATI (Computer-Assisted Telephone Interviewing)** – wywiad telefoniczny realizowany przez rachmistrzów spisowych, podczas którego odpowiedzi na poszczególne pytania były odnotowywane przez nich w systemie komputerowym na formularzu. Ta część badania odbywała się od 4 maja do 30 września 2021 r.
- **CAPI (Computer-Assisted Personal Interviewing)** – wywiad bezpośredni realizowany przez rachmistrzów spisowych. Był to wywiad terenowy, rachmistrzowie rejestrowali odpowiedzi respondenta w systemie zainstalowanym na urządzeniu mobilnym. Badanie w tej formie przeprowadzane było od 21 czerwca do 30 września 2021 r. z zachowaniem reżimu sanitarnego i zasad realizacji spisu metodą wywiadu bezpośredniego wynikających z obostrzeń pandemicznych.

## 2. Podstawowe pojęcia i definicje

Badania aktywności ekonomicznej ludności są ważnym źródłem informacji dla rządów, ekonomistów, badaczy, podmiotów gospodarczych, jak również instytucji publicznych i samorządowych realizowanych w celu poznania dynamiki różnych zjawisk związanych z rynkiem pracy. Odnoszą się do wszelkich działań podejmowanych przez osoby fizyczne w celu poszukiwania pracy, zatrudnienia w sektorze formalnym i nieformalnym, osiągania dochodów z innych źródeł, samozatrudnienia czy bezrobocia. Badania aktywności ekonomicznej pozwalają na analizę kluczowych wskaźników związanych z rynkiem pracy, takich jak: współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia, czy stopa bezrobocia. Zrozumienie tych zjawisk i zachodzących procesów wymaga posługiwania się takim samym aparatem pojęciowym. Dlatego też w tej części pracy zostaną przedstawione najważniejsze definicje i pojęcia. Wprowadzenie ich ma zapewnić jasność i spójność przekazu oraz jednoznaczną interpretację zawartych informacji i dokonanych analiz. Umożliwi efektywną komunikację i identyczne rozumienie zakresu i granic badanych zjawisk, co ułatwi porównanie wyników i pozwoli na uniknięcie nieporozumień lub odmiennych interpretacji w zależności od kontekstu czy czasu. Z tego względu poniżej przedstawiono definicje pojęć, które będą odnosiły się do prezentowanych zmiennych i analiz:

**Kategoria ludności według definicji krajowej.** W kategorii tej są ujmowani stali mieszkańcy Polski, w tym osoby, które przebywają czasowo za granicą (bez względu na okres przebywania), ale zachowały stałe zameldowanie w Polsce, nie są natomiast ujmowani imigranci przebywający w Polsce czasowo.

**Wiek** – jest to liczba lat ukończonych. Wyznaczany jest poprzez porównanie pełnej daty urodzenia z datą przeprowadzenia spisu (tzw. dniem krytycznym, tj. 31 marca 2021 roku). W badaniach aktywności ekonomicznej populację stanowiły osoby, które miały 15 lat i więcej.

**Ekonomiczne grupy wieku** – jest to umowna klasyfikacja badanych według kryterium zdolności do pracy. Wyróżnia się trzy grupy osób: w wieku przedprodukcyjnym, w wieku produkcyjnym (mobilnym oraz niemobilnym) i w wieku poprodukcyjnym.

- **Wiek przedprodukcyjny** – jest to wiek, w którym ludność nie posiada pełnej zdolności do czynności prawnych, a tym samym nie osiągnęła jeszcze całkowitej zdolności do pracy i jako pracownik podlega szczególnej ochronie prawnej. W przypadku badań aktywności ekonomicznej do tej grupy klasyfikowane są osoby, które ukończyły 15 lat, ale nie przekroczyły 18 lat.
- **Wiek produkcyjny** – dolny próg tego przedziału wieku rozpoczyna się w momencie nabycia pełnej zdolności do pracy. Dla kobiet i mężczyzn jest to ukończenie 18 lat. Natomiast górny próg jest uzależniony od płci. Dla mężczyzn jest to wiek poniżej 65 lat, a dla kobiet poniżej 60 lat. W ramach tego przedziału wyróżnia się jeszcze dwie podklasy wiekowe i są to:
  - a) **wiek mobilny** (osoby, które ukończyły 18 lat, ale nie ukończyły 45 lat. Wiek ten jest taki sam zarówno dla mężczyzn, jak i kobiet),
  - b) **wiek niemobilny** (mężczyźni, którzy ukończyli 45 lat i nie ukończyli 65 lat oraz kobiety, które ukończyły 45 lat, ale nie ukończyły 60 lat).
- **Wiek poprodukcyjny** – dolny próg trzeciej grupy jest tożsamy z podstawowym wiekiem uprawniającym w Polsce do przechodzenia na emeryturę. Dlatego też w tym przedziale wiekowym będą sklasyfikowani mężczyźni, którzy ukończyli 65 lat oraz kobiety, które ukończyły 60 lat. Nieistotny jest przy tym stan faktyczny wykonywania pracy zarobkowej czy też nie.

**Poziom wykształcenia** jest to najwyższy ukończony cykl kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie lub formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa; podstawą zaliczenia wykształcenia do określonego poziomu jest uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły niezależnie od trybu jej ukończenia (dziennie, wieczorowo, zaocznie, eksternistycznie/stacjonarnie, niestacjonarnie, na odległość, korespondencyjnie) w kraju lub za granicą.

W dalszej części publikacji dane dotyczące wykształcenia ludności będą dotyczyły osób w wieku 15 lat i więcej oraz prezentowane będą w następujących klasach:

- **Wykształcenie wyższe** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji, jaki ukończyły są studia wyższe co najmniej z tytułem licencjata, inżyniera lub równorzędnym, lub uzyskały dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych (z wyjątkiem organizowanych w ramach szkoły wyższej) oraz kolegiów pracowników służb społecznych.
- **Średnie i policealne** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji, jaki ukończyły jest uzyskanie świadectwa ukończenia liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego, liceum uzupełniającego lub ukończyły gimnazjum przed 1932 rokiem. Odnosi się to również do osób, które otrzymały świadectwo ukończenia szkoły średniej zawodowej (technikum, technikum uzupełniającego, liceum zawodowego, liceum technicznego, szkoły artystycznej II stopnia realizującej jednocześnie program szkoły średniej). W tej grupie znajdują się też osoby, które posiadają świadectwo (dyplom) ukończenia szkoły policealnej (pomaturalnej), do której przyjęcie było uwarunkowane posiadaniem świadectwa ukończenia szkoły średniej oraz te, które ukończyły studium nauczycielskie.
- **Zasadnicze zawodowe/branżowe** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji, jaki ukończyły jest uzyskanie świadectwa ukończenia: szkoły zawodowej (zasadniczej szkoły zawodowej lub rolniczej, szkoły przemysłowej), szkoły przysposobienia zawodowego lub rolniczego, korespondencyjnego kursu rolniczego wyłącznie na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej, szkoły mistrzów, branżowej szkoły I stopnia.
- **Gimnazjalne** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji, jaki ukończyły jest uzyskanie świadectwa ukończenia gimnazjum lub świadectwa ukończenia specjalnej szkoły przysposabiającej do pracy.
- **Podstawowe ukończone** – dotyczy osób, których najwyższym poziomem edukacji, jaki ukończyły jest uzyskanie świadectwa ukończenia szkoły podstawowej (przed wojną szkoły powszechnej), kursów dla pracujących w zakresie szkoły podstawowej oraz szkoły artystycznej I stopnia realizującej jednocześnie program szkoły podstawowej.
- **Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego** – dotyczy osób, które uczą się w szkole podstawowej, uczyły się w szkole podstawowej, lecz jej nie ukończyły, nigdy nie uczęszczały do szkoły.

W spisie zastosowano definicje aktywności ekonomicznej ludności zalecane przez Europejską Komisję Gospodarczą ONZ i Urząd Statystyczny Unii Europejskiej (Eurostat), oparte o rekomendacje Międzynarodowej Organizacji Pracy. Zgodnie z tymi zaleceniami przedmiotem badania osób był fakt wykonywania/posiadania pracy w okresie badanego tygodnia (w Polsce był to tydzień od 25 do 31 marca 2021 r.) bądź poszukiwania pracy i gotowość do jej podjęcia. Badaniem objęto osoby w wieku 15 lat i więcej. Przyjęto regułę klasyfikowania każdej osoby tylko do jednej z trzech kategorii: pracujących, bezrobotnych lub biernych zawodowo (faktyczna, a nie formalno-prawna sytuacja zawodowa badanych osób).

**Ludność aktywna zawodowo** obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

**Do pracujących** zostały zaliczone wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód,
- nie wykonywały pracy, ale formalnie miały pracę, a czasową przyczyną niewykonywania pracy była np. choroba własna, urlop związany z wypoczynkiem lub opieką nad dzieckiem.

**Bezrobotni** to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania, aby znaleźć pracę w okresie od 1 do 31 marca,
- były zdolne/gotowe podjąć pracę w tygodniu badanym i następnym.



Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

**Ludność bierna zawodowo** to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były zdolne/gotowe do jej podjęcia w okresie od 1 do 15 kwietnia,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie: dłuższym niż 3 miesiące lub do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

Jako **główne przyczyny bierności zawodowej** przyjęto:

- emerytura/renta/dochody kapitałowe (akcje, obligacje lub z własności),
- kontynuowanie nauki jako uczeń lub student,
- opieka na dzieckiem lub osobą dorosłą,
- własny stan zdrowia niepozwalający na podjęcie pracy,
- wyczerpanie wszelkich możliwości znalezienia pracy,
- inny powód.

**Praca główna** to praca, która zwykle zajmuje więcej czasu. Jeżeli prace zajmują taką samą ilość czasu, pracą główną jest ta, która przynosi wyższy dochód.

**Status zatrudnienia** uwzględnia poniższe kategorie pracujących:

**Zatrudnieni (pracownicy najemni):**

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej; do tej grupy należą również praktykanci i stażyści, którzy otrzymywali wynagrodzenie za pracę;
- osoby wykonujące pracę nakładczą (inaczej chałupniczą);
- osoby zatrudnione w rodzinnym gospodarstwie rolnym bądź rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem i jednocześnie otrzymujące za wykonywaną pracę ustalony zarobek lub dochód (niekoniecznie w formie pieniężnej).

**Pracujący na własny rachunek:**

- właściciele, współwłaściciele lub dzierżawcy indywidualnego gospodarstwa rolnego pracujący w tym gospodarstwie;
- osoby prowadzące własną działalność gospodarczą poza rolnictwem (zarejestrowaną lub niezarejestrowaną);
- agenci we wszystkich systemach agencji;
- osoby, które na mocy porozumienia z pracodawcą zarejestrowały własną działalność jako 1-osobowy podmiot gospodarczy.

Do pracujących na własny rachunek zalicza się zarówno **pracodawców** (osoby pracujące na własny rachunek, które w badanym tygodniu zatrudniały przynajmniej 1 pracownika najemnego) jak i **osoby niezatrudniające pracowników**.

**Pracujący w innym charakterze** – to osoby, które są członkami spółdzielni produkcyjnych (również rolniczych) lub pracują na innych zasadach i nie klasyfikują się do grupy pracowników najemnych, pracujących na własny rachunek, pomagających członków rodzin oraz nie są praktykantami ani stażystami; do tej grupy należą również pomagający członkowie rodzin. Pomagający członkowie rodzin to osoby, które bez umownego, wcześniej ustalonego wynagrodzenia, pomagały w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem.

**Współczynnik aktywności zawodowej** jest to udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

**Wskaźnik zatrudnienia** jest to udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

**Stopa bezrobocia** jest to udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

**Współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia** zostały obliczone bez uwzględniania osób o nieustalonym statusie na rynku pracy.

## Methodological notes

### 1. Scope and survey procedure

The National Population and Housing Census was carried out between 1 April and 30 September 2021, as of 24:00 on 31 March 2021.

In accordance with the methodology recommended for labour market surveys by the International Labour Organization, in the section regarding economic activity, the fact of doing, having, or looking for a job, was determined, or in other words current activity was measured, in an interval called the reference period. This period refers to the week ending on the reference day of the survey (i.e. the period from 25 to 31 March 2021).

The survey was complete research and included all individuals permanently residing and temporarily staying in the territory of Poland, excluding the heads and foreign personnel of diplomatic representations and consular offices of foreign countries, members of their families and other recipients of privileges and immunities under the law, international agreements or generally recognized international customs. According to the provisions of the Act of August 9, 2019, on the National Population and Housing Census 2021, the submission of data by individuals was mandatory. The same act required surveyed individuals to provide accurate, thorough and truthful answers. Responses regarding individuals under the age of 18 and absentees were made by the adults residing with them. Regarding persons staying in collective lodging facilities, census data was obtained on the basis of the documentation available from the owners, administrators or managers of the facilities.

The census was carried out using a mixed method, i.e., using data collected from respondents and data from administrative sources. Initially, the information collected in the census was taken from available administrative sources and used to prepare and update the list of personal and address data, as well as a direct source of census data. Next, the data covered by the scope of information of the 2021 census was collected from the entire population to be surveyed through an electronic census form. This was conducted with the use of the following methods and the following definitions:

- **CAWI (Computer-Assisted Web Interviewing)** – a self-administered online survey, based on respondents filling out an electronic form and was conducted from April 1 to September 30, 2021.
- **„Census on demand“** – a telephone interview at the respondent’s request was conducted via a census hotline from April 1 to September 30, 2021.
- **CATI (Computer-Assisted Telephone Interviewing)** – a telephone interview conducted by census takers, during which answers to individual questions were recorded by them in a computer system in a form. This part of the survey took place from May 4 to September 30, 2021.
- **CAPI (Computer-Assisted Personal Interviewing)** – a face-to-face interview conducted by census takers. It was a field interview, with the census takers recording the respondent’s answers in a system installed on a mobile device. The survey in this form was conducted from June 21 until September 30, 2021, in compliance with the sanitary regime and the rules of implementation of the census by direct interview method resulting from pandemic restrictions.

### 2. Basic concepts and definitions

Surveys of the economic activity of the population are a significant source of information for governments, economists, researchers, business entities, along with public institutions and local governments. They are carried out in order to understand the dynamics of various phenomena concerning the labour market. They refer to the activities undertaken by individuals to seek work, employment in the formal and informal sectors, income from other sources, self-employment or unemployment. Economic activity surveys make it possible to analyze key indicators related to the labour market, such as the activity rate, employment rate, or unemployment rate. Understanding these phenomena and the occurring processes requires using identical terminology. Therefore, this section of the paper will present the most impor-

tant definitions and concepts. The introduction of these is intended to ensure clarity and consistency of the message as well as unambiguous interpretation of the information contained, and analyses made. It will enable effective communication and analogous understanding of the scope and boundaries of the phenomena studied, which will aid the comparison of results and avoid misunderstandings or divergent interpretations depending on the context or time. Therefore, the following definitions of terms will apply to the variables and analyses presented:

**Population category by national definition.** This category includes permanent residents of Poland, including persons who are temporarily abroad (regardless of the period of their stay), but have maintained permanent residence in Poland; immigrants temporarily staying in Poland are not included.

**Age** – the number of years. It is determined by comparing the full date of birth with the date of the census (the so-called critical date, i.e. March 31, 2021). In the economic activity survey, the population consisted of persons who were 15 years and over.

**Economic age groups** – this is a conventional classification of respondents according to the criterion of ability to work. There are three groups of persons: pre-working age, working age (mobile and immobile) and post-working age.

- **Pre-working age** – the age in which the population does not have full legal capacity, and thus has not yet reached full work ability and is subject to special legal protection as a worker. In the case of economic activity surveys, this classification includes persons who have reached the age of 15 but are under 18.
- **Working age** – the lower threshold of this age bracket begins when one acquires full work ability. For men and women, that is reaching 18 years of age. In contrast, the upper threshold is dependent on sex. For men the age is under 65, and for women under 60. Within this range, there are two more age subclasses as follows:
  - a) **mobile working age** (persons who are 18 years of age or older but under 45 years of age. This age is the same for both men and women),
  - b) **immobile working age** (men who are over 45 years old and under 65 and women who are over 45 years old but under 60).
- **Post-working age** – the lower threshold of the third group is corresponding with the standard retirement age in Poland. Therefore, men who are 65 years of age or older and women who are 60 or older will be classified in this age bracket. Whether or not they are actually employed is irrelevant.

**Education** this is the highest educational level achieved in a school-based system, or in any other training mode or form, recognised in compliance with the binding education system. The basis for classifying education to a given level is provided by a certificate (diploma) of completion of a certain school, irrespective of the mode of studying (full-time, evening/weekend, part-time, by correspondence) in the country or abroad.

In the remainder of the publication, data on the education of the population will refer to persons aged 15 and over, and will be presented in the following classes:

- **Tertiary education** – refers to persons whose highest completed level of education is higher education with at least a bachelor's, engineer's or equivalent degree, or have received a diploma from a teachers' college, teachers' college of foreign languages (except those organized as part of a post-secondary school) and colleges of social service workers.
- **Secondary and post-secondary** – refers to persons whose highest level of education is the obtaining of a certificate of completion of a general high school, specialized high school, supplementary high school, or completed middle school before 1932. This also applies to those who received a certificate of completion of a secondary vocational school (technical school, supplementary technical school, vocational high school, technical high school, secondary art school which implements a secondary school curriculum). This group also includes those who have a certificate (diploma) of completion of a post-secondary school, admission to which was conditional on having a secondary school certificate, and those who have completed a teacher training college.

- **Basic vocational or basic sectoral vocational** – refers to persons whose highest level of education they have is a certified completion of: a vocational school (basic vocational or agricultural school, industrial school), vocational or agricultural training school, correspondence agricultural course only at the level of basic vocational school, master's academy, first degree trade school.
- **Lower secondary (gimnazjum)** – refers to persons whose highest level of education is the attainment of a certificate of completion of lower secondary (gimnazjum) or a certificate of completion of a special preparatory school.
- **Primary education** – refers to persons whose highest level of education is the obtainment of a certificate of completion from an elementary school (before the war, a grade school), courses for working persons in the domain of elementary school, and an art school of the first degree that follows the curriculum of an elementary school.
- **Incomplete primary or no school education** – refers to persons who are studying in elementary school, studied in elementary school but did not complete it, or never attended school.

The census uses the definitions of population economic activity recommended by the United Nations Economic Commission for Europe and the Statistical Office of the European Union (Eurostat), based on the recommendations of the International Labour Organization. According to these recommendations, the subject of the survey of persons was the fact of having/having a job during the surveyed week (in Poland it was the week from 25 to 31 March 2021) or searching for a job and readiness to take it. The study included individuals aged 15 years and over. The rule was adopted to classify each person into only one of three categories: employed, unemployed or economically inactive (actual, not formal-legal occupational situation of the surveyed persons).

**The economically active population** includes all persons considered employed or unemployed as defined below.

**The employed** included all persons aged 15 years or over who, during the survey week:

- performed work for at least 1 hour that resulted in earnings or income;
- did not perform work, but formally had work, and the temporary reason for not performing work was, for example, their own illness, vacation or child care leave.

**The unemployed** are those aged 15–74 who have met three conditions simultaneously:

- were not working individuals during the study week;
- actively sought work, i.e. took concrete steps to find a job, between March 1 and March 31;
- were able/willing to work during the survey week and the following week.

The unemployed also included those who had found a job and were waiting for a job to start within 3 months and were willing to take that job.

**The economically inactive population** is defined as persons aged 15 and over who are not classified as employed or unemployed, i.e. persons who in the week under study:

- were not working, did not have a job and were not looking for one;
- were not working, were looking for work, but were not able/ready to work between April 1 and April 15;
- were not working and were not looking for work because they had a job and were waiting for a job for more than 3 months or up to 3 months but were not ready to start working.

**The main causes of inactivity** were identified as:

- pension/capital income (stocks, bonds or from property);
- continuing your education as an apprentice or student;
- child or adult care;
- your own health condition that does not allow you to work;
- exhausting all possibilities of finding a job;
- another reason.

**The main job** is the job that usually takes more time. If the jobs take the same amount of time, the main job is the one with the higher income.

**Employment status** includes the following categories of workers:

**Employees:**

- persons employed under an employment relationship or a civil law contract; this group also includes apprentices and interns who were paid for their work;
- persons who work as contractors (also known as homeworkers);
- persons employed on a family farm or in a family business outside agriculture and at the same time receiving a fixed income or earnings (not necessarily in the form of money) for their work.

**Self-employed:**

- owners, co-owners or lessees of an individual agricultural holding who work on the holding;
- individuals who are self-employed outside of agriculture (registered or unregistered);
- agents in all agency systems;
- persons who, on the basis of an agreement with the employer, registered their own business as a one-person economic entity.

Self-employed include both **employers** (self-employed persons who employed at least 1 paid worker during the survey week) and **non-employed persons**.

**Workers in other capacities** – are those who are members of production cooperatives (including agricultural cooperatives) or are employed/working on other terms and are not classified as employees, self-employed, assisting family members and are not apprentices or trainees; this group also includes contributing family members. Contributing family members are individuals who, without contractual, predetermined compensation, assisted in the operation of the family farm or family business outside of agriculture.

**Activity rate** is the share of the economically active population of a given category in the total population of a given category.

**Employment rate** is the share of the employed persons of a given category in the total population of a given category.

**Unemployment rate** is the share of the unemployed of a given category in the economically active population of a given category.

**Activity rate** and **Employment rate** were calculated without taking into account persons with unknown status in the labour market.

## Źródła danych

### Data sources

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Metodologia i organizacja badania.

<https://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2021/nsp-2021-wyniki-wstepne/narodowy-spis-powszechny-ludnosci-i-mieszkan-2021-metodologia-i-organizacja-badania-,5,2.html>

Ludność na rynku pracy w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021- wersja uaktualniona.

<https://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2021/nsp-2021-wyniki-ostateczne/ludnosc-na-ryнку-pracy-w-swietle-wynikow-narodowego-spisu-powszechnego-ludnosci-i-mieszkan-2021-wersja-uaktualniona,11,3.html>

Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podkarpackim. NSP 2011.

<https://rzeszow.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/spisy-powszechne/aktywnosc-ekonomiczna-ludnosci-w-województwie-podkarpackim-nsp-2011,6,1.html>

Bank Danych Lokalnych (BDL) – Narodowe Spisy Powszechne – Aktywność Ekonomiczna Ludności NSP 2021 oraz NSP 2011.

<https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>

